20 leaves $100.00
I Thess to Rev.

This is a XIII–XIV century
Latin manuscript containing
I Thess. – Revelation.

It is a gift to the seminary
through the courtesy of
Pres. Stealey at a cost of $100.

May I suggest that it
be called:
"Codex ~~Wacensis~~ latinus I"
or
[Wakensis]

H. H. Oliver

FROM
THE RARE OLD
BIBLE COLLECTION OF
W. A. STEWART
213 Jacoby Street
Norristown, Pa.

This book is
from the Library
of

Southeastern Baptist Theological Seminary
That the man of God may be perfect, thoroughly furnished unto all good works.
2 Timothy 3:17
Est. 1950
Wake Forest, North Carolina

CLOSED
SHELVES
BS
1969
1200

Closed
Shelves
BS
1969
1200

Epistola pauli prima ad thessalonicenses.

PAULUS
et siluanus et
timotheus ec-
clesie thessa-
lonicensium
in deo patre
et domino ihesu christo: gratia vobis et pax. Gratias agimus deo sem-
per pro omnibus vobis memoriam vestri facientes in oratio-
nibus nostris sine intermissione memores operis fidei vestre
et laboris et caritatis et sustinentie spei domini nostri ie-
su christi ante deum et patrem nostrum. scientes fratres dilecti
a deo electionem vestram. quia evangelium nostrum
non fuit ad vos in sermone tantum. sed in virtute et in spiritu
sancto et in plenitudine multa sicut scitis quales fuimus
in vobis propter vos. et vos imitatores nostri facti estis et
domini. excipientes verbum in tribulatione multa cum
gaudio spiritus sancti. ita ut facti sitis forma omnibus creden-
tibus in macedonia et achaia. A vobis enim diffa-
matus est sermo domini. non solum in macedonia et acha-
ia. sed in omni loco fides vestra que est ad deum profecta est
ita ut non sit nobis necesse quicquam loqui. ipsi enim de nobis
annuntiant qualem introitum habuimus ad vos.
et quomodo conversi estis ad deum a simulacris. servire deo
vivo et vero. et expectare filium eius de celis. quem suscita-
vit a mortuis ihesum qui eripuit nos ab ira ventura.

Nam ipsi scitis fratres introitum nostrum II
ad vos. quia inanis non fuit. sed ante passi et con-
tumeliis affecti sicut scitis in philippis fiduciam
habuimus in deo nostro loqui ad vos evangelium dei in mul-
ta sollicitudine. Exhortatio enim nostra non de errore neque
de inmunditia. neque in dolo. sed sicut probati sumus a deo
ut crederetur nobis evangelium. ita loquimur non quasi homini-
bus placentes: sed deo qui probat corda nostra. Neque enim ali-
quando fuimus in sermone adulationis sicut scitis. neque in
occasione avaritie testis deus est. nec querentes ab hominibus
gloriam neque a vobis neque ab aliis. cum possemus oneri vo-
bis esse ut christi apostoli. sed facti sumus parvuli in medio vestrum
tamquam si nutrix foveat filios suos. ita desiderantes vos
cupide volebamus tradere vobis non solum evange-
lium dei: sed et animas nostras. quoniam karissimi facti estis nobis.
Memores enim estis fratres laboris nostri et fatigationis.
Nocte ac die operantes ne quem vestrum gravaremus: pre-
dicavimus vobis evangelium dei. Vos enim testes estis
et deus quam sancte et iuste sine querela vobis qui credidistis
fuimus. sicut scitis qualiter unumquemque vestrum tamquam pater
filios suos deprecantes vos et consolantes testifica-
ti sumus ut ambularetis digne deo qui vocavit vos
in suum regnum et gloriam. Ideo et nos gratias agimus
deo sine intermissione. quoniam cum accepissetis a nobis
verbum auditus dei. accepistis illud non ut verbum ho-
minum: sed sicut est vere verbum dei qui operatur in vo-
bis qui credidistis. Vos enim imitatores fratres fac-
ti estis ecclesiarum dei que sunt in iudea in christo ihesu. quia e-
adem passi estis et vos a contribulibus vestris. sicut et ipsi
a iudeis qui et dominum occiderunt ihesum et prophetas. et nos
persecuti sunt et deo non placent. et omnibus hominibus adversan-
tur prohibentes nos gentibus loqui ut salve fiant.
ut impleant peccata sua semper. Pervenit enim ira dei
super illos usque in finem. Nos autem fratres desolati a
vobis ad tempus hore. aspectu non corde. habundantius
festinavimus faciem vestram videre cum multo desiderio
quoniam voluimus venire ad vos. ego quidem pau-
lus et semel et iterum: sed impedivit nos sathanas. Que
est enim nostra spes aut gaudium aut corona glorie?
Nonne vos ante dominum nostrum ihesum christum estis in adven-
tu eius. Vos enim estis gloria nostra et gaudium. III

Propter quod non sustinentes amplius placuit no-
bis remanere athenis soli. et misimus thimo-
theum fratrem nostrum et ministrum dei in evangelio christi ad con-
firmandos vos et exhortandos pro fide vestra ut nemo
moveatur in tribulationibus istis. ipsi enim scitis quod in
hoc positi sumus. Nam cum apud vos essemus: predicebamus
vobis passuros nos tribulationes. sicut et factum est et scitis. Prop-
terea et ego amplius non sustinens misi ad cognoscendum
fidem vestram. ne forte temptaverit vos is qui temptat

et inanis fiat labor noster. Nunc autem veniente Timotheo
ad nos a vobis et annuntiante nobis fidem et carita
tem vestram et quia memoriam nostri habetis bonam semper
desiderantes nos videre sicut nos quoque vos: ideo consolati
sumus fratres in vobis in omni necessitate et tribulatione
nostra per vestram fidem: quoniam nunc vivimus si vos statis in domino.
Quam enim gratiarum actionem possumus deo retribuere
pro vobis in omni gaudio quo gaudemus propter vos ante deum
nostrum nocte et die habundantius orantes ut videamus
faciem vestram et compleamus ea que desunt fidei vestre?
Ipse autem deus et pater noster et dominus noster Ihesus dirigat viam nostram
ad vos. Vos autem dominus multiplicet et habundare faciat
caritatem in invicem et in omnes: quemadmodum et nos in
vobis ad confirmanda corda vestra sine querela in sancti
tate ante deum et patrem nostrum in adventu domini nostri Ihesu Christi
cum omnibus sanctis eius amen. IIII

De cetero ergo fratres rogamus vos et obsecramus
in domino Ihesu ut quemadmodum accepistis a nobis quo
modo vos oporteat ambulare et placere deo: sic et ambu
letis ut habundetis magis. Scitis enim que precepta
dederim vobis per dominum Ihesum. Hec est enim voluntas dei sanc
tificatio vestra: ut abstineatis vos a fornicatione: ut sciat
unusquisque vestrum vas suum possidere in sanctificatione et ho
nore: non in passione desiderii sicut et gentes que igno
rant deum: ne quis supergrediatur neque circumveniat in ne
gotio fratrem suum: quoniam vindex est dominus de his omni
bus sicut prediximus vobis et testificati sumus. Non enim
vocavit nos deus in immunditiam: sed in sanctificationem.
Itaque qui hec spernit: non hominem spernit sed deum: qui dedit
et spiritum suum sanctum in nobis. De caritate autem fraternitatis non
necesse habemus scribere vobis: ipsi enim a deo didicistis: ut di
ligatis invicem. Etenim facitis illud in omnes fratres in univer
sa Macedonia. Rogamus autem vos fratres ut habun
detis magis: et operam detis ut quieti sitis: et ut vestrum
negotium agatis: et operemini manibus vestris sicut precepimus
vobis: et ut honeste ambuletis ad eos qui foris sunt: et nulli
us aliquid desideretis. Nolumus vos ignorare fratres de dor
mientibus: ut non contristemini sicut et ceteri qui spem non
habent. Si enim credimus quod Ihesus mortuus est et resurre
xit: ita et deus eos qui dormierunt per Ihesum adducet cum eo.

Hoc enim vobis dicimus in verbo domini: quia nos qui vivimus
qui residui sumus in adventum domini non preveniemus eos
qui dormierunt: quoniam ipse dominus in iussu et in voce archan
geli et in tuba dei descendet de celo: et mortui qui in
Christo sunt resurgent primi. Deinde nos qui vivimus qui
relinquimur simul rapiemur cum illis in nubibus obvi
am Christo in aera: et sic semper cum domino erimus. Itaque
consolamini invicem in verbis istis. V

De temporibus autem et momentis non indigetis
ut scribamus vobis: ipsi enim diligenter scitis quia dies do
mini sicut fur in nocte ita veniet. Cum enim dixerint pax
et securitas: tunc repentinus superveniet interitus sicut do
lor in utero habenti et non effugient. Vos autem fratres non es
tis in tenebris ut vos dies ille tamquam fur comprehen
dat. Omnes enim vos filii lucis et filii diei estis: non estis dici
noctis neque tenebrarum. Igitur non dormiamus sicut ceteri: sed
vigilemus et sobrii simus. Qui enim dormiunt nocte dor
miunt: et qui ebrii sunt: nocte ebrii sunt. Nos autem
qui diei sumus sobrii simus induti loricam fidei et cari
tatis et galeam spem salutis: quoniam non posuit nos deus
in iram sed in acquisitionem salutis per dominum nostrum Ihe
sum Christum qui mortuus est pro nobis: ut sive vigilamus
sive dormiamus simul cum illo vivamus. Propter quod con
solamini invicem et edificate alterutrum sicut et facitis.
Rogamus autem vos fratres ut noveritis eos qui inter vos labo
rant et presunt vobis in domino et monent vos ut habea
tis illos habundantius in caritate: et propter opus illorum pacem
habete cum eis. Rogamus autem vos fratres corripite inquietos:
consolamini pusillanimes: suscipite infirmos:
patientes estote ad omnes: videte ne quis malum pro
malo alicui reddat: sed semper quod bonum est sectamini
invicem et in omnes. Semper gaudete: sine intermissione or
ate. In omnibus gratias agite. Hec est enim voluntas dei in Christo Ihesu
in omnibus vobis. Spiritum nolite extinguere. Prophetias
nolite spernere. Omnia autem probate: quod bonum est tenete.
Ab omni specie mala abstinete vos. Ipse autem deus pacis
sanctificet vos per omnia: ut integer spiritus vester et anima et corpus
sine querela in adventu domini nostri Ihesu Christi servetur. Fidelis
est deus qui vocavit vos: qui et faciet. Fratres orate pro no
bis. Salutate fratres omnes in osculo sancto. Adiuro vos per

dominum iuro: ut legatur epistola hec omnibus sanctis fratribus. Gratia domini nostri iesu christi cum omnibus vobis amen.

AD thessalonicenses prohemium.

secundam scribit epistolam apostolus et notum facit eis de temporibus novissimis et de adversarii detectione. scribit autem hanc epistolam ab athenis per titicum et onesimum.

Epistola prima sa ad thessalonicenses.

PAULUS silvanus et thimotheus ecclesie thessalonicensium in deo patre nostro et domino iesu christo. gratia et pax vobis a deo patre nostro et domino iesu christo. Gratias agere debemus deo semper pro vobis fratres ita ut dignum est quoniam supercrescit fides vestra et habundat caritas uniuscuiusque vestrum in invicem. ita ut et nos ipsi gloriemur in vobis in ecclesiis dei pro patientia vestra et fide in omnibus persecutionibus vestris et tribulationibus quas sustinetis in exemplum iusti iudicii dei ut digni habeamini in regno dei pro quo et patimini. si tamen iustum est apud deum retribuere tribulationem hiis qui vos tribulant et vobis qui tribulamini requiem nobiscum in revelatione domini iesu de celo cum angelis virtutis eius in flamma ignis dantis vindictam hiis qui non cognoverunt deum et qui non obediunt evangelio domini nostri iesu christi qui penas dabunt in interitu eternas a facie domini et a gloria virtutis eius cum venerit glorificari in sanctis suis et admirabilis fieri in omnibus qui crediderunt quia creditum est testimonium nostrum super vos in die illo. in quo etiam oramus semper pro vobis ut dignetur vos vocatione sua deus noster et impleat omnem voluntatem bonitatis et opus fidei in virtute ut clarificetur nomen domini nostri iesu christi in vobis et vos in illo secundum gratiam dei nostri et domini iesu christi. II

Rogamus autem vos fratres per adventum domini nostri iesu christi et nostre congregationis in idipsum ut non cito moveamini a vestro sensu neque terreamini neque per spiritum neque per sermonem neque per epistolam tamquam per nos missam quasi instet dies domini. ne quis vos seducat ullo modo. quoniam nisi venerit discessio primum et revelatus fuerit homo peccati filius perditionis qui adversatur et extollitur supra omne quod dicitur deus aut quod colitur. ita ut in templo dei sedeat ostendens se tamquam sit deus. Non retinetis quod cum adhuc vobiscum essem apud vos hec dicebam vobis. Et nunc quid detineat scitis ut reveletur in suo tempore. nam misterium iam operatur iniquitatis. tantum ut qui tenet nunc teneat donec de medio fiat. Et tunc revelabitur ille iniquus quem dominus iesus interficiet spiritu oris sui et destruet illustratione adventus sui eum cuius est adventus secundum operationem sathane in omni virtute et signis et prodigiis mendacibus et in omni seductione iniquitatis hiis qui pereunt. eo quod caritatem veritatis non receperunt ut salvi fierent. Ideo mittet illis deus operationem erroris ut credant mendacio et ut iudicentur omnes qui non crediderunt veritati sed consenserunt iniquitati. Nos autem debemus gratias agere deo semper pro vobis fratres dilecti a deo quod elegit vos deus primitias in salutem in sanctificatione spiritus et fide veritatis in qua et vocavit vos per evangelium nostrum in acquisitionem glorie domini nostri iesu christi. Itaque fratres state et tenete traditiones quas didicistis sive per sermonem sive per epistolam nostram. Ipse autem dominus noster iesus christus et deus pater noster qui dilexit nos et dedit consolationem eternam et spem bonam in gratia: exhortetur corda vestra et confirmet in omni opere et sermone bono. III

De cetero fratres orate pro nobis ut sermo domini currat et clarificetur ubique sicut et apud vos. et ut liberemur ab importunis et malis hominibus. non enim omnium est fides. Fidelis autem deus qui confirmabit vos et custodiet a malo. Confidimus autem fratres de vobis in domino. quoniam ea que precipimus vobis: et facitis et facietis. Dominus autem dirigat corda vestra in caritate dei et patientia christi. Denuntiamus autem vobis fratres in nomine domini nostri iesu christi. ut subtrahatis vos ab omni fratre ambulante inordinate et non s

traditionem quam acceperunt a nobis. Ipsi enim scitis quem-
admodum oporteat imitari nos: quoniam non inquieti fuimus
inter vos: neque gratis panem manducavimus ab aliquo: sed
in labore et fatigatione nocte et die operantes ne quem
vestrum gravaremus. Non quasi non habuerimus potesta-
tem: sed ut nosmet ipsos formam daremus vobis ad imi-
tandum nos. Nam et cum essemus apud vos: hoc denun-
tiabamus vobis: quoniam si quis non vult operari: nec mandu-
cet. Audivimus enim inter vos quosdam ambulare in-
quiete nihil operantes sed curiose agentes. His autem qui
eiusmodi sunt denuntiamus et obsecramus in domino Iesu: ut
cum silentio operantes suum panem manducent. Vos autem
fratres nolite deficere benefacientes. Quod si quis non obedie-
rit verbo nostro per epistolam: hunc notate: et ne commisceami-
ni cum illo ut confundatur. Et nolite quasi inimicum existi-
mare: sed corripite ut fratrem. Ipse autem dominus pacis det vobis
pacem sempiternam in omni loco. Dominus cum omnibus vobis.
Salutatio mea manu Pauli: quod signum in omni episto-
la sic scribo. Gratia domini nostri Iesu Christi cum omnibus vo-
bis. Amen. ·H· Proemium.

Timotheum instruit et docet apostolus
de ordine episcopatus et diaconatus et omnis
ecclesiastice discipline scribens de Laodicia. Incipit
epistola ad Timo-
theum prima.

PAULUS apostolus Christi Iesu secundum
imperium sal-
vatoris nostri et
Christi Iesu spei
nostre: Timotheo
dilecto filio su-
o in fide: gratia, misericordia et pax a deo patre nostro et Christo Iesu
domino nostro. Sicut rogavi te ut remaneres Ephesi cum
irem in Macedoniam: ut denuntiares quibusdam ne
aliter docerent: neque intenderent fabulis et genealogiis inter-
minatis: que questiones prestant magis quam edificationem dei que
est in fide. Finis autem precepti est caritas de puro corde et
conscientia bona et fide non ficta. A quibus quidam ab-
errantes conversi sunt in vaniloquium: volentes esse le-
gis doctores: non intelligentes neque que loquuntur: neque de quibus
affirmant. Scimus quia bona est lex: si quis ea legi-
time utatur: sciens quia iusto non est lex posita: sed iniu-
stis et non subditis: impiis et peccatoribus: sceleratis et contami-
natis: patricidis et matricidis: homicidis et forni-
cariis: masculorum concubitoribus: plagiariis: mendaci-
bus, periuris: et si quid aliud sane doctrine adversatur: que
est secundum evangelium glorie beati dei quod creditum est mihi. Gratias
ago ei qui me confortavit Christo Iesu domino nostro: quia
fidelem me existimavit ponens in ministerio: qui prius
fui blasphemus et persecutor et contumeliosus. Sed misericordiam
dei consecutus sum quia ignorans feci in incredulita-
te. Superabundavit autem gratia domini cum fide et dilectio-
ne que est in Christo Iesu. Fidelis sermo et omni acceptione
dignus: quia Christus Iesus venit in hunc mundum peccatores sal-
vos facere quorum primus ego sum. Sed ideo misericordiam consecutus
sum: ut in me ostenderet Christus Iesus omnem patientiam ad in-
formationem eorum qui credituri sunt illi in vitam eter-
nam. Regi autem seculorum immortali invisibili soli deo
honor et gloria in secula seculorum. Amen. Hoc preceptum com-
mendo tibi fili Timothee secundum precedentes in te prophetias:
ut milites in illis bonam militiam habens fidem et
bonam conscientiam: quam quidam repellentes circa fidem
naufragaverunt: ex quibus est Hymeneus et Alexander II
quos tradidi Sathane ut discant non blasphemare.
Obsecro igitur primum omnium fieri obsecrationes: o-
rationes: postulationes: gratiarum actiones pro omnibus hominibus:
pro regibus et omnibus qui in sublimitate sunt: ut quietam
et tranquillam vitam agamus in omni pietate et cas-
titate. Hoc enim bonum est et acceptum coram salvatore
nostro deo qui omnes homines vult salvos fieri et ad agni-
tionem veritatis venire. Unus enim deus: unus et mediator
dei et hominum homo Christus Iesus: qui dedit redemptionem se-
metipsum pro omnibus: testimonium cuius datum est tempo-
ribus suis: in quo positus sum ego predicator et apostolus: ve-
ritatem dico et non mentior: doctor gentium in fide et
veritate. Volo igitur viros orare in omni loco levantes
puras manus sine ira et disceptatione. Similiter et mu-
lieres in habitu ornatu cum verecundia et sobrietate

ornantes se non in tortis crinibus aut auro aut mar-
garitis vel veste pretiosa, sed quod decet mulieres promit-
tentes pietatem per bona opera. Mulier in silentio dis-
cat cum omni subiectione. Docere autem mulieri non permitto
neque dominari in virum, sed esse in silentio. Adam enim primus for-
matus est, deinde Eva; et Adam non est seductus, mulier
autem seducta in praevaricatione fuit. Salvabitur autem per filiorum ge-
nerationem, si permanserint in fide et dilectione et sanctificatione
III cum sobrietate.
Fidelis sermo et omni ac-
ceptione dignus. Si quis episcopatum desiderat, bo-
num opus desiderat. Oportet ergo episcopum irreprehensibilem
esse, unius uxoris virum, sobrium, prudentem, ornatum, pudicum,
hospitalem, doctorem, non vinolentum, non percussorem,
sed modestum, non litigiosum, non cupidum, suae domui
bene praepositum, filios habentem subditos cum omni ca-
stitate. Si quis autem domui suae praeesse nescit, quomodo ecclesiae
dei diligentiam habebit? Non neophytum, ne in su-
perbiam elatus in iudicium incidat diaboli. Oportet
autem illum et testimonium habere bonum ab his qui fo-
ris sunt, ut non in opprobrium incidat et laqueum dia-
boli. Diacones similiter pudicos, non bilingues, non
multo vino deditos, non turpe lucrum sectantes, haben-
tes mysterium fidei in conscientia pura. Et hi autem probentur
primum, et sic ministrent nullum crimen habentes. Mu-
lieres similiter pudicas, non detrahentes, sobrias, fide-
les in omnibus. Diacones sint unius uxoris viri, qui
filiis suis bene praesint et suis domibus. Qui enim bene
ministraverint, gradum sibi bonum adquirent et mul-
tam fiduciam in fide quae est in Christo Iesu. Haec tibi scri-
bo, fili Timothee, sperans me venire ad te cito. Si
autem tardavero, ut scias quomodo oporteat te in domo dei
conversari, quae est ecclesia dei vivi, columna et firma-
mentum veritatis. Et manifeste magnum est pieta-
tis sacramentum, quod manifestatum est in carne, iustificatum
est in spiritu, apparuit angelis, praedicatum est gentibus,
IIII creditum est in mundo, adsumptum est in gloria.
Spiritus autem manifeste dicit quia in novissimis
temporibus discedent quidam a fide attendentes spiriti-
bus erroris et doctrinis daemoniorum, in hypocrisi loquentium
mendacium, et cauteriatam habentium suam conscientiam, pro-
hibentium nubere, abstinere a cibis quos deus creavit
ad percipiendum cum gratiarum actione fidelibus et his qui
cognoverunt veritatem. Quia omnis creatura dei bona,
et nihil reiciendum quod cum gratiarum actione percipitur;
sanctificatur enim per verbum dei et orationem. Haec proponens fra-
tribus, bonus eris minister Christi Iesu, enutritus verbis fi-
dei et bonae doctrinae quam adsecutus es. Ineptas autem et a-
niles fabulas devita; exerce autem te ipsum ad pieta-
tem. Nam corporalis exercitatio ad modicum utilis est; pie-
tas autem ad omnia utilis est, promissionem habens vitae quae nunc
est et futurae. Fidelis sermo et omni acceptione dignus. In hoc enim
laboramus et maledicimur, quia speramus in deum vivum, qui est salva-
torem omnium hominum, maxime fidelium. Praecipe haec
et doce. Nemo adolescentiam tuam contemnat, sed exem-
plum esto fidelium in verbo, in conversatione, in carita-
te, in fide, in castitate. Dum venio, attende lectioni,
exhortationi, doctrinae. Noli neglegere gratiam quae in
te est, quae data est tibi per prophetiam cum impositione ma-
nuum presbyterii. Haec meditare, in his esto, ut profectus
tuus manifestus sit omnibus. Attende tibi et doctrinae;
sta in illis. Hoc enim faciens et te ipsum salvum facies
et eos qui te audiunt. Seniorem ne increpaveris, sed ob-
secra ut patrem, iuvenes ut fratres, anus ut matres, iu-
veniculas ut sorores in omni castitate. V
Viduas honora quae vere viduae sunt.
Si qua autem vidua filios aut nepotes habet,
discat primum domum suam regere et mutuam vicem
reddere parentibus; hoc enim est acceptum coram deo. Quae
autem vere vidua est et desolata, speret in deum et instet
obsecrationibus et orationibus nocte ac die. Nam quae in
deliciis est, vivens mortua est. Et haec praecipe, ut ir-
reprehensibiles sint. Si quis autem suorum et maxime
domesticorum curam non habet, fidem negavit et est infi-
deli deterior. Vidua eligatur non minus sexaginta annorum, quae
fuerit unius viri uxor, in operibus bonis testimonium ha-
bens, si filios educavit, si hospitio recepit, si sanctorum
pedes lavit, si tribulationem patientibus subministra-
vit, si omne opus bonum subsecuta est. Adolescen-
tiores viduas devita; cum enim luxuriatae fuerint, in Christo
nubere volunt, habentes damnationem, quia primam

fidem irritam fecerunt. Simul autem et ociose discunt
circuire domos: non solum autem ociose sed et verbose et curiose,
loquentes que non oportet. Volo ergo iuniores nubere, fili-
os procreare, matresfamilias esse, nullam occasionem dare
adversario maledicti gratia. Iam enim quedam conver-
se sunt retro post sathanam. Si quis fidelis habet viduas
subministret eis ut non gravetur ecclesia: ut hiis que vere
vidue sunt sufficiat. Qui bene presunt presbiteri, du-
plici honore digni habeantur: maxime qui laborant in
verbo et doctrina. Dicit enim scriptura: Non infrenabis os
bovi trituranti. Et dignus est operarius mercede sua. Ad-
versus presbiterum accusationem noli recipere: nisi sub duobus vel
tribus testibus. Peccantes coram omnibus argue: ut et ce-
teri timorem habeant. Testificor coram deo et christo ihesu et elec-
tis angelis eius ut hec custodias sine preiudicio nichil fa-
ciens in aliam partem declinando. Manus cito nemini
imposueris: neque communicaveris peccatis alienis. Te ipsum ca-
stum custodi. Noli adhuc aquam bibere: sed modico
vino utere propter stomachum tuum et frequentes tuas infir-
mitates. Quorundam hominum peccata manifesta sunt pre-
cedentia ad iudicium: quosdam autem et subsequuntur. Simi-
liter et facta bona manifesta sunt: et que aliter se habent
Quicumque sunt sub VI abscondi non possunt.
iugo servi: dominos suos omni honore dig-
nos arbitrentur: ne nomen domini et doctrina blasphe-
metur. Qui autem fideles habent dominos, non contempnant
quia fratres sunt: sed magis serviant quia fideles sunt et
dilecti, qui beneficii participes sunt. Hec doce et exhor-
tare. Si quis aliter docet et non acquiescit sanis ser-
monibus domini nostri ihesu christi: et ei que secundum pietatem est doc-
trine: superbus est nichil sciens: sed languens circa questio-
nes et pugnas verborum: ex quibus oriuntur invidi-
e, contentiones, blasphemie, suspitiones male, et
conflictationes hominum mente corruptorum: et qui veritate
privati sunt, existimantium questum esse pietatem.
Est autem questus magnus pietas cum sufficientia. Nichil
enim intulimus in hunc mundum: haut dubium quia nec
auferre quid possumus. Habentes autem alimenta et quibus
tegamur: hiis contenti sumus. Nam qui volunt
divites fieri: incidunt in temptationem et laqueum

diaboli: et desideria multa et inutilia et nociva que
mergunt homines in interitum et perditionem. Radix enim
omnium malorum est cupiditas: quam quidam appetentes
erraverunt a fide: et inseruerunt se doloribus multis. Tu
autem o homo dei hec fuge. Sectare vero iustitiam, pietatem,
fidem, caritatem, patientiam, mansuetudinem. Certa
bonum certamen fidei: apprehende vitam eter-
nam, in qua vocatus es et confessus bonam confes-
sionem coram multis testibus. Precipio tibi coram deo
qui vivificat omnia et christo ihesu qui testimonium reddi-
dit sub pontio pilato bonam confessionem: ut ser-
ves mandatum sine macula irreprehensibile us-
que ad adventum domini nostri ihesu christi: quem suis tempori-
bus ostendet beatus et solus potens rex regum et
dominus dominantium: qui solus habet immortalitatem, lu-
cem habitans inaccessibilem: quem nullus hominum vidit, sed
nec videre potest: cui honor et imperium in sempiternum amen.
Divitibus huius seculi precipe non sublime sapere, neque spe-
rare in incerto divitiarum: sed in deo vivo qui prestat nobis
omnia habunde ad fruendum: bene agere, divites
fieri in operibus bonis, facile tribuere, communicare,
thesaurizare sibi fundamentum bonum in futurum:
ut apprehendant veram vitam. O thimothee depo-
situm custodi, devitans prophanas vocum novitates
et oppositiones falsi nominis scientie: quam quidam promit-
tentes: circa fidem exciderunt. Gratia tecum amen. Prologus.
Item thimotheo scribit de exhortatione martirii et
omnis regule veritatis: et quid futurum sit in novissimis tem-
poribus: et de sua passione: scribens ei ab urbe roma
de carcere. Epistola secunda ad thimotheum.

PAULUS apo-
stolus christi ihesu per
voluntatem dei
secundum promissionem
vite que est in christo
ihesu: thimotheo
karissimo filio. Gratia, misericordia, et pax a deo patre nostro et christo ihesu

domino nostro. Gratias ago deo meo cui servio a progenitoribus
meis in conscientia pura quod sine intermissione habeam tui
memoriam in orationibus meis nocte ac die desiderans
te videre memor lacrimarum tuarum ut gaudio imple
ar recordationem accipiens eius fidei que est in te non fic
ta que et habitavit primum in avia tua loyde et matre tua
eunice: certus sum autem quod et in te. Propter quam causam ad
moneo te ut resuscites gratiam dei que est in te per im
positionem manuum mearum. Non enim dedit nobis deus spiritum
timoris sed spiritum virtutis et dilectionis et sobrietatis.
Noli itaque erubescere testimonium domini nostri ihesu christi neque me
vinctum eius. sed collabora evangelio secundum virtutem dei qui
nos liberavit et vocavit vocatione sua sancta non secundum
opera nostra sed secundum propositum suum et gratiam que data est nobis in
christo ihesu ante tempora secularia. manifestata est autem
nunc per illuminationem salvatoris nostri ihesu christi qui
destruxit quidem mortem. illuminavit autem vitam et
incorruptionem per evangelium in quo positus sum ego
predicator et apostolus et magister gentium. Ob quam causam hec etiam
patior sed non confundor: scio enim cui credidi et certus sum
quia potens est depositum meum servare in illum diem.
Formam habens sanorum verborum que a me audisti in fide
et dilectione in christo ihesu: bonum depositum custodi
per spiritum sanctum qui habitat in nobis. Scis hoc quod aversi sunt
a me omnes qui in asya sunt: ex quibus est phigelus et
hermogenes. Det misericordiam dominus onesiphori domui: quia
sepe me refrigeravit et catenam meam non erubuit.
sed cum rome venisset sollicite me quesivit et invenit.
det illi dominus invenire misericordiam a domino in illa die. et
quanta ephesi ministravit mihi: tu melius nosti. II

Tu ergo fili mi confortare in gratia que est in christo
ihesu. et que audisti a me per multos testes: hec
commenda fidelibus hominibus qui ydonei erunt et a
lios docere. Labora sicut bonus miles christi ihesu. Ne
mo militans deo implicat se negociis secularibus: ut
ei placeat cui se probavit. nam et qui certat in ago
ne: non coronabitur nisi legitime certaverit. Labo
rantem agricolam oportet primum de fructibus percipere.
Intellige que dico: dabit enim tibi dominus in omnibus intellec
tum. Memor esto ihesum christum resurrexisse a mor
tuis ex semine david secundum evangelium meum in quo laboro
usque ad vincula quasi male operans: sed verbum dei non
est alligatum. Ideo omnia sustineo propter electos: ut et
ipsi salutem consequantur que est in christo ihesu cum
gloria celesti. Fidelis sermo. nam si commortui sumus:
et convivemus. si sustinebimus: et conregnabimus. si
negaverimus: et ille negabit nos. si non credimus: ille
fidelis permanet. negare seipsum non potest. Hec commone
o testificans coram domino. Noli verbis contendere: ad
nichil utile est nisi ad subversionem audientium.
Sollicite autem cura teipsum probabilem exhibere deo
operarium inconfusibilem. recte tractantem verbum verita
tis. Prophana autem et vaniloquia devita. multum enim
proficiunt ad impietatem. et sermo eorum ut cancer
serpit. ex quibus est hymeneus et philetus qui a veri
tate exciderunt. dicentes resurrectionem iam esse factam
et subverterunt quorundam fidem. sed firmum fundamen
tum dei stat: habens signaculum hoc. cognovit dominus
qui sunt eius. et discedat ab iniquitate omnis qui no
minat nomen domini. In magna autem domo non
solum sunt vasa aurea et argentea. sed et lignea et
fictilia: et quedam quidem in honorem. quedam autem in con
tumeliam. Si quis ergo emundaverit se ab istis: erit
vas in honorem sanctificatum et utile domino. ad omne opus
bonum paratum. Iuvenilia autem desideria fuge.
sectare vero iustitiam. fidem. caritatem. pacem. cum
hiis qui invocant dominum de corde puro. Stultas autem
et sine disciplina questiones devita: sciens quia generant
lites. Servum autem domini non oportet litigare sed mansu
etum esse ad omnes. docibilem. patientem. cum modestia
corripientem eos qui resistunt veritati. ne quando det
illis penitentiam ad cognoscendam veritatem et resipiscant
a diaboli laqueis a quo captivi tenentur ad ipsius vo
luntatem.
Hoc autem scito quod in no III vissimis diebus instabunt tempora peri
culosa. et erunt homines se ipsos amantes. cupidi. ela
ti. superbi. blasphemi. parentibus non obedientes. in
grati. scelesti. sine affectione. sine pace. criminatores.
incontinentes. immites. sine benignitate. proditores.
protervi. tumidi. voluptatum amatores magis quam

dei. habentes speciem quidem pietatis. virtutem autem eius
abnegantes: et hos devita. Ex his enim sunt qui
penetrant domos et captivas ducunt mulierculas o-
neratas peccatis que ducuntur variis desideriis semper discen-
tes: et numquam ad scientiam veritatis pervenientes. Quemad-
modum autem iannes et mambres restiterunt moysi: ita et
hii resistunt veritati homines corrupti mente. reprobi cir-
ca fidem. Sed ultra non proficient: insipientia enim illorum
manifesta erit omnibus sicut illorum fuit. Tu autem asse-
cutus es meam doctrinam. institutionem: propositum. fi-
dem. longanimitatem. dilectionem. patientiam. persecutiones.
passiones. qualia michi facta sunt antiochie. yconii. listris.
quales persecutiones sustinui: et ex omnibus me eri-
puit dominus. Et omnes qui volunt pie vivere in christo
ihesu: persecutionem patientur. mali autem homines et se-
ductores proficient in peius. errantes et in errorem mit-
tentes. Tu vero permane in hiis que didicisti et cre-
dita sunt tibi. sciens a quo didiceris. et quia ab infantia
sacras litteras nosti que te possunt instruere ad salutem
per fidem que est in christo ihesu. Omnis scriptura divinitus
inspirata utilis est ad docendum ad arguendum ad
corrigendum. ad erudiendum in iustitia. ut perfectus
sit homo dei ad omne opus bonum instructus.
IIII Testificor coram deo et christo ihesu qui iudicaturus
est vivos et mortuos et per adventum ipsius et reg-
num eius. predica verbum. insta oportune. importune.
argue. obsecra. increpa in omni patientia et doctrina. erit
enim tempus cum sanam doctrinam non sustinebunt. sed
ad sua desideria coacervabunt sibi magistros prurientes
auribus. et a veritate quidem auditum avertent. ad fabu-
las autem convertentur. Tu vero vigila. in omnibus labora. o-
pus fac evangeliste. ministerium tuum imple. sobrius esto.
Ego enim iam delibor: et tempus resolutionis mee instat.
Bonum certamen certavi. cursum consummavi. fidem ser-
vavi. in reliquo reposita est michi corona iustitie. quam
reddet michi dominus in illa die iustus iudex. Non solum autem
michi: sed et hiis qui diligunt adventum eius. Festina ve-
nire ad me cito. demas enim dereliquit me diligens hoc
seculum. et abiit thessalonicam. crescens in galatiam.
titus in dalmatiam. lucas est mecum solus. Mar-
cum assume et adduc tecum: est enim michi utilis in mi-
nisterium. Tithicum autem misi ephesum. Penulam
quam reliqui troade apud carpum: veniens affer te-
cum et libros. maxime autem membranas. Alexander
autem erarius multa mala michi ostendit. reddet illi
dominus secundum opera sua. quem et tu devita: valde enim restitit
verbis nostris. In prima mea defensione nemo michi af-
fuit. sed omnes me dereliquerunt non illis imputetur.
Dominus autem michi astitit et confortavit me ut per me pre-
dicatio impleatur: et audiant omnes gentes
et liberatus sum ex ore leonis. Liberavit me dominus ab
omni opere malo. et salvum faciet in regnum su-
um celeste: cui gloria in secula seculorum. amen. Saluta
priscam et aquilam. et onesiphori domum. Erastus re-
mansit corinthi. trophimum autem reliqui infirmum mi-
leti. festina ante hiemem venire. Salutat te eubolus
et prudens et linus et claudia. et fratres omnes. Dominus ihesus christus tecum
cum spiritu tuo. gratia vobiscum. amen. Prologus.

Titum commonefacit et instruit de con-
stitutione presbiterii et de spirituali conversatione.
et de hereticis vitandis qui in scripturis
iudaicis credunt a nicopoli scribit. Epistola
ad titum.

PAULUS servus dei apostolus autem
christi ihesu secundum fidem
electorum dei et ag-
nitionem veritatis
que secundum pietatem est
in spem vite eter-
ne quam promisit
qui non mentitur deus ante tempora secularia. manifesta-
vit autem temporibus suis verbum suum in predicatione que
credita est michi secundum preceptum salvatoris nostri dei: tito di-
lecto filio suo secundum communem fidem gratia et pax a deo
patre. et christo ihesu salvatore nostro. Huius rei gratia reliqui
te crete. ut ea que desunt corrigas. et constituas per ci-
vitates presbiteros. sicut et ego tibi disposui. Si quis si-
ne crimine est. unius uxoris vir. filios habens fideles. non in

accusatione luxurie aut non subditos. Oportet enim episcopum sine crimine esse sicut dei dispensatorem non superbum non iracundum non percussorem non turpis lucri cupidum, sed hospitalem benignum sobrium iustum sanctum continentem amplectentem eum qui secundum doctrinam est fidelem sermonem ut potens sit exhortari in sana doctrina et eos qui contradicunt arguere. Sunt enim multi inobedientes vaniloqui et seductores maxime qui de circumcisione sunt quos oportet redargui qui universas domos subvertunt docentes que non oportet turpis lucri gratia. Dixit quidam ex illis proprius ipsorum propheta. Cretenses semper mendaces male bestie ventris pigri. Testimonium hoc verum est. Quam ob causam increpa illos dure ut sani sint in fide non intendentes iudaicis fabulis et mandatis hominum aversantium se a veritate. Omnia enim munda mundis coinquinatis autem et infidelibus nichil mundum: sed coinquinate sunt eorum et mens et conscientia. Confitentur se nosse deum: factis autem negant cum sint abhominabiles et incredibiles et ad omne opus bonum reprobi.

II

Tu autem loquere que decet sanam doctrinam. Senes ut sobrii sint pudici prudentes sani in fide in dilectione in patientia. Anus similiter in habitu sancto non criminatrices non multo vino servientes bene docentes ut prudentiam doceant adolescentulas ut viros suos ament filios suos diligant prudentes castas sobrias domus curam habentes benignas subditas viris suis ut non blasphemetur verbum dei. Iuvenes similiter hortare ut sobrii sint. In omnibus te ipsum prebe exemplum bonorum operum in doctrina in integritate in gravitate verbum sanum irreprehensibile ut is qui ex adverso est vereatur nichil malum habens dicere de nobis. Servos dominis suis subditos esse in omnibus placentes non contradicentes non fraudantes sed in omnibus fidem bonam ostendentes ut doctrinam salvatoris nostri dei ornent in omnibus. Apparuit enim gratia dei salvatoris nostri omnibus hominibus erudiens nos ut abnegantes impietatem et secularia desideria sobrie et iuste et pie vivamus in hoc seculo expectantes beatam spem et adventum glorie magni dei et salvatoris nostri ihesu christi qui dedit semet ipsum pro nobis ut nos redimeret ab omni iniquitate et mundaret sibi populum acceptabilem sectatorem bonorum operum. Hec loquere et exhortare et argue cum omni imperio. Nemo te contempnat.

III

Admone illos principibus et potestatibus subditos esse dicto obedire ad omne opus bonum paratos esse neminem blasphemare non litigiosos esse sed modestos omnem ostendentes mansuetudinem ad omnes homines. Eramus enim et aliquando nos insipientes increduli errantes servientes desideriis et voluptatibus variis in malitia et invidia agentes odibiles odientes invicem. Cum autem benignitas et humanitas apparuit salvatoris nostri dei non ex operibus iustitie que fecimus nos sed secundum suam misericordiam salvos nos fecit per lavacrum regenerationis et renovationis spiritus sancti quem effudit in nos habunde per ihesum christum salvatorem nostrum: ut iustificati gratia ipsius heredes simus secundum spem vite eterne. Fidelis sermo est et de hiis volo te confirmare alios: ut curent bonis operibus preesse qui credunt deo. Hec sunt bona et utilia hominibus. Stultas autem questiones et genealogias et contentiones et pugnas legis devita: sunt enim inutiles et vane. Hereticum hominem post unam et secundam correptionem devita: sciens quia subversus est qui eiusmodi est et delinquit cum sit proprio iudicio condempnatus. Cum misero ad te arthemam aut tichicum festina ad me venire nicopolim: ibi enim statui hiemare. Zenam legis peritum et apollo sollicite premitte: ut nichil illis desit. Discant autem et nostri bonis operibus preesse ad usus necessarios: ut non sint infructuosi. Salutant te qui mecum sunt omnes. Saluta eos qui nos amant in fide. Gratia dei cum omnibus vobis amen.

Philemoni *Prologus*. Philemoni familiares litteras facit pro onesimo servo eius. Scribit autem ei a roma de carcere.

Epistola ad philemonem

PAULUS vinctus ihesu christi et thimotheus frater philemoni dilecto

to et adiutori nostro et apphie sorori karissime et archippo com
militoni nostro et ecclesie que in domo tua est. Gratia vobis
et pax a deo patre nostro et domino ihesu christo. Gratias ago deo meo
semper memoriam tui faciens in orationibus meis au
diens caritatem tuam et fidem quam habes in domino ihesu
et in omnes sanctos ut communicatio fidei tue euidens
fiat in agnitione omnis boni in christo ihesu. Gaudium
enim habui magnum et consolationem in caritate tua:
quia uiscera sanctorum requieuerunt per te frater. Propter quod mul
tam fiduciam habens in christo ihesu imperandi tibi quod ad rem
pertinet. propter caritatem magis obsecro cum sis talis ut
paulus senex: nunc autem et vinctus ihesu christi obsecro
te pro meo filio quem genui in uinculis onesimo qui tibi
aliquando inutilis fuit: nunc autem et mihi et tibi utilis
quem remisi tibi. Tu autem illum ut uiscera mea suscipe.
quem ego uolueram mecum detinere. ut pro te mihi minis
traret in uinculis euangelii. sine autem tuo consilio nichil
uolui facere: uti ne uelut ex necessitate bonum tuum
esset. sed uoluntarium. Forsitan enim ideo discessit ad horam
a te ut eternum illum reciperes. iam non ut seruum. sed
pro seruo karissimum fratrem maxime mihi. quanto autem magis tibi et
in carne et in domino? Si ergo habes me socium: suscipe il
lum sicut me. Si autem aliquid nocuit tibi aut debet: hoc mihi
imputa. Ego paulus scripsi mea manu. Ego reddam
ut non dicam tibi: quod et teipsum mihi debes. Ita frater ego te
fruar in domino. refice uiscera mea in christo domino. Confi
dens de obedientia tua scripsi tibi. sciens quoniam et super id quod
dico facies. Simul autem et para mihi hospitium: nam spe
ro per orationes uestras donari me uobis. Salutat te epa
phras concaptiuus meus in christo ihesu. marcus. aris
tarcus. demas et lucas adiutores mei. Gratia domini nostri
ihesu christi cum spiritu
uestro. amen. Epistola
ad hebreos

MULTIPHARIE multisque
modis olim
deus loquens patri
bus in prophetis:
nouissime diebus istis locutus est nobis in filio quem
constituit heredem uniuersorum per quem fecit et secula. Qui cum
sit splendor glorie et figura substantie eius portansque
omnia uerbo uirtutis sue purgationem peccatorum faci
ens: sedet ad dexteram maiestatis in excelsis tanto
melior angelis effectus: quanto differentius pre illis
nomen hereditauit. Cui enim aliquando dixit de angelis
Filius meus es tu ego hodie genui te? Et rur
sum. ego ero illi in patrem: et ipse erit mihi in filium.
Et cum iterum introducit primogenitum in orbem terre:
dicit. Qui facit angelos suos spiritus: et ministros su
os flammam ignis. Ad filium autem. Tronus tuus
deus in seculum seculi et uirga equitatis uirga regni
tui. dilexisti iustitiam et odisti iniquitatem: propterea
unxit te deus deus tuus oleo exultationis pre parti
cipibus tuis. Et tu in principio domine terram fundas
ti. et opera manuum tuarum sunt celi. ipsi peribunt tu autem
permanebis. et omnes ut uestimentum ueterascent:
et uelut amictum mutabis eos et mutabuntur.
tu autem idem ipse es et anni tui non deficient. Ad quem
autem angelorum dominus dixit aliquando. sede a dextris meis quoad
usque ponam inimicos tuos scabellum pedum
tuorum. Nonne omnes sunt administratorii
spiritus in ministerium missi propter eos qui hereditatem capiunt
Propterea habundantius oportet II salutis?
nos obseruare ea que audiuimus ne forte
pereffluamus. Si enim qui per angelos dictus est sermo
factus est firmus et omnis preuaricatio et inobedientia
accepit iustam mercedis retributionem: quomodo nos effu
giemus si tantam neglexerimus salutem? Que cum ini
tium accepisset enarrari per dominum ab eis qui audie
runt in nos confirmata est contestante deo signis
et portentis et uariis uirtutibus et spiritus sancti distribu
tionibus secundum suam uoluntatem. Non enim angelis subie
cit deus orbem terre futurum de quo loquimur. testatus est autem
in quodam loco quis dicens. quid est homo quod memor es
eius. aut filius hominis quoniam uisitas eum? Minuisti eum
paulominus ab angelis gloria et honore coronasti eum
et constituisti eum super opera manuum tuarum. omnia sub
iecisti sub pedibus eius. In eo enim quod ei omnia subiecit:

nichil dimisit non subiectum ei. Nunc autem necdum
videmus omnia subiecta ei. Eum autem qui modico ab
angelis minoratus est videmus ihesum propter passionem
mortis gloria et honore coronatum: ita ut gratia dei pro omnibus
gustaret mortem. Decebat enim eum propter quem omnia
et per quem omnia, qui multos filios adduxerat in glori-
am: auctorem salutis eorum per passionem consumma-
re. Qui enim sanctificat et qui sanctificantur: ex uno omnes.
Propter quam causam non confunditur fratres eos vocare di-
cens. Nunciabo nomen tuum fratribus meis. in me-
dio ecclesie laudabo te. Et iterum. Ego ero fidens in eum.
Et iterum. Ecce ego et pueri mei: quos michi dedit deus.
Quia ergo pueri communicaverunt carni et sanguini. et ipse
similiter participavit eisdem. ut per mortem destrueret
eum. qui habebat mortis imperium. id est diabolum. et
liberaret eos qui timore mortis per totam vitam
obnoxii erant servituti. Nusquam enim angelos
apprehendit: sed semen abrahe apprehendit. Unde de-
buit per omnia fratribus similari. ut misericors
fieret et fidelis pontifex ad deum. ut repropitiaret delic-
ta populi. In eo enim in quo passus est ipse et temptatus:
potens est et eis qui temptantur auxiliari. III

Unde fratres sancti vocationis celestis participes
considerate apostolum et pontificem confessionis
nostre ihesum. qui fidelis est ei qui fecit illum: sicut et
moyses in omni domo illius. Amplioris enim glorie
iste pre moyse dignus habitus est: quanto ampliorem
honorem habet domus qui fabricavit illam. Omnis nam-
que domus fabricatur ab aliquo. Qui autem omnia creavit:
deus est. Et moyses quidem fidelis erat in tota domo
eius tanquam famulus in testimonium eorum que dicen-
da erant: christus vero tanquam filius in domo sua. que do-
mus sumus nos: si fiduciam et gloriam spei usque ad
finem firmam teneamus. Quapropter sicut dicit spiritus sanctus.
Hodie si vocem eius audieritis: nolite obdurare cor-
da vestra. sicut in exacerbatione secundum diem tempta-
tionis in deserto ubi temptaverunt me patres vestri
probaverunt et viderunt opera mea quadraginta annis.
Propter quod offensus fui generationi huic et dixi sem-
per errant corde. ipsi autem non cognoverunt vias me-

as quibus iuravi in ira mea si introibunt in requi-
em meam. Videte fratres ne forte sit in aliquo vestrum cor
malum incredulitatis. discedendi a deo vivo: sed
adhortamini vosmetipsos per singulos dies donec
hodie cognominatur ut non obduretur quis ex vobis
fallacia peccati. Participes enim christi effecti sumus. si tamen
inicium substantie eius usque ad finem firmum teneamus: dum
dicitur. hodie si vocem eius audieritis nolite obdura-
re corda vestra. quemadmodum in illa exacerbatione. Qui-
dam enim audientes exacerbaverunt sed non universi. qui profecti
sunt ab egypto per moysen. Quibus autem offen-
sus est. xl. annis. Nonne illis qui peccaverunt. quorum
cadavera prostrata sunt in deserto? Quibus autem iuravit
non introire in requiem ipsius nisi illis qui increduli
fuerunt? Et videmus quia non potuerunt introire in re-
quiem ipsius: propter incredulitatem. IIII

Timeamus ergo ne forte relicta pollicitatione
introeundi in requiem eius: existimetur aliquis ex vobis
deesse. Etenim et nobis nunciatum est quemadmodum et illis:
sed non profuit illis sermo auditus non admixtus fidei ex
hiis que audierunt. Ingredimur enim in requiem qui cre-
didimus quemadmodum dixit: sicut iuravi in ira mea si in-
troibunt in requiem meam. Et quidem operibus ab insti-
tutione mundi perfectis. dixit enim in quodam loco de
die. vii. sic. et requievit deus die septimo ab omni-
bus operibus suis: et in isto rursum. si introibunt in requi-
em meam. Quoniam ergo superest quosdam introire in illam
et hii quibus prioribus annunciatum est non introierunt
propter incredulitatem: iterum terminat diem quendam ho-
die in david dicendo. post tantum temporis sicut supra dictum est.
hodie si vocem eius audieritis nolite obdurare cor-
da vestra. Nam si eis ihesus requiem prestitisset: nunquam
de alia loqueretur post hanc diem. Itaque relinquitur sabba-
tismus populo dei. Qui enim ingressus est in requiem eius. et ipse
requievit ab operibus suis: sicut et a suis deus. Festine-
mus ergo ingredi in illam requiem: ut ne in id ip-
sum quis incidat incredulitatis exemplum. Vivus est
sermo dei et efficax: et penetrabilior omni gladio
ancipiti. et pertingens usque ad divisionem anime ac
spiritus. compagum quoque et medullarum. et discretor co-

gitationum et intentionum cordis. et non est ulla cre
atura invisibilis in conspectu eius. omnia autem nuda et
aperta sunt oculis eius: ad quem nobis sermo. Habentes
ergo pontificem magnum qui penetravit celos Ie
sum filium dei: teneamus spei nostre confessionem.
Non enim habemus pontificem qui non possit compati infir
mitatibus nostris: temptatum autem per omnia pro similitudine
Adeamus ergo cum V fiducia absque peccato.
fiducia ad tronum gratie eius: ut mise
ricordiam consequamur et gratiam inveniamus in auxili
o oportuno. Omnis namque pontifex ex homini
bus assumptus pro hominibus constituitur in his que sunt
ad deum. ut offerat dona et sacrificia pro peccatis. qui
condolere possit his qui ignorant et errant. quoniam
et ipse circumdatus est infirmitate. et propterea debet quem
admodum pro populo: ita etiam et pro semetipso offerre pro peccatis.
Nec quisquam sumit sibi honorem. sed qui vocatur a deo
tamquam Aaron. Sic et Christus non semetipsum clarificavit
ut pontifex fieret. sed qui locutus est ad eum filius
meus es tu ego hodie genui te. quemadmodum et in alio
loco dicit. Tu es sacerdos in eternum secundum ordinem
melchisedech. Qui in diebus carnis sue preces sup
plicationes que ad deum qui possit illum salvum fa
cere a morte cum clamore valido et lacrimis offerens:
exauditus est pro sua reverentia. Et quidem cum esset filius
dei: didicit ex his que passus est obedientiam. et
consummatus factus est omnibus obtemperantibus sibi causa salu
tis eterne appellatus a deo pontifex iuxta ordinem melchi
sedech. de quo nobis grandis sermo et ininterpretabi
lis ad dicendum. quoniam inbecilles estis ad audiendum.
Etenim cum deberetis magistri esse propter tempus rursus in
digetis ut vos doceamini que sint elementa exor
dii sermonum dei. et facti estis quibus lacte opus sit non
solido cibo. Omnis enim qui lactis est particeps: expers
est sermonis iustitie. parvulus enim est. perfectorum autem est solidus
cibus eorum qui pro consuetudine exercitatos habent sensus ad di
scretionem boni ac mali. VI
Quapropter intermittentes inchoationis Christi sermo
nem. ad perfectionem feramur non rursum iacientes fun
damentum penitentie ab operibus mortuis et fidei ad deum
baptismatum doctrine inpositionisque manuum ac re
surrectionis mortuorum et iudicii eterni. Et hoc facie
mus si quidem permiserit deus. Impossibile est enim e
os qui semel sunt illuminati gustaverunt etiam donum
celeste et participes facti sunt spiritus sancti. gustaverunt nichilo
minus bonum dei verbum. virtutesque seculi venturi. et pro
lapsi sunt renovari rursus ad penitentiam. rursus
crucifigentes sibimet ipsis filium dei. et ostentui
habentes. Terra enim sepe venientem super se bibens
ymbrem. et generans herbam oportunam illis a quibus
colitur. accipit benedictionem a deo. proferens autem spinas
ac tribulos reproba est. et maledicto proxima. cuius con
summatio in combustionem. Confidimus autem de vobis
dilectissimi meliora et viciniora saluti tametsi
ita loquimur. non enim iniustus est deus ut obliviscatur
operis vestri et dilectionis quam ostendistis in nomine ipsi
us qui ministrastis sanctis et ministratis. Cupimus autem
unumquemque vestrum eandem ostentare sollicitudinem
ad expletionem spei usque in finem. ut non segnes effi
ciamini: verum imitatores eorum qui fide et patientia he
reditabunt promissiones. Abrahe namque promittens
deus. quoniam neminem habuit per quem iuraret maiorem: iu
ravit per semetipsum dicens. Nisi benedicens bene
dicam te. et multiplicans multiplicabo te. Et sic
longanimiter ferens: adeptus est repromissionem. Ho
mines enim per maiorem sui iurant. et omnis controversie
eorum finis ad confirmationem est iuramentum. In quo
habundantius volens deus ostendere pollicitationis he
redibus inmobilitatem consilii sui. interposuit iusiuran
dum per duas res inmobiles quibus inpossibile est men
tiri deum fortissimum solatium habeamus. qui confu
gimus ad tenendam propositam spem. quam sicut anchoram
habemus anime tutam ac firmam. et incedentem usque ad
interiora velaminis. ubi precursor pro nobis introivit Ihesus
secundum ordinem melchisedech pontifex factus in eternum. VII
Hic enim melchisedech rex salem sacerdos
dei summi qui obviavit abrahe regresso a
cede regum et benedixit ei. cui decimas omnium di
visit abraham. primum quidem qui interpretatur rex iu
stitie. deinde autem et rex salem quod est rex pacis. sine patre.

sine matre sine genealogia neque initium dierum neque finem vite habens assimilatus autem filio dei manet sacerdos in perpetuum. Intuemini autem quantus sit hic cui decimas dedit de precipuis Abraham patriarcha. Et quidem de filiis Levi sacerdotium accipientes mandatum habent decimas sumere a populo secundum legem id est a fratribus suis quamquam et ipsi exierint de lumbis Abrahe. Cuius autem generatio non annumeratur in eis decimas sumpsit ab Abraham et hunc qui habebat repromissiones benedixit. Sine autem ulla contradictione quod minus est a meliore benedicitur. Et hic quidem decimas morientes homines accipiunt; ibi autem contestatur quia vivit. Et ut ita dictum sit per Abraham et Levi qui decimas accepit decimatus est. Adhuc enim in lumbis patris erat quando obviavit ei Melchisedech. Si ergo consummatio per sacerdotium leviticum erat (populus enim sub ipso legem accepit) quid adhuc necessarium fuit secundum ordinem Melchisedech alium surgere sacerdotem et non secundum ordinem Aaron dici? Translato enim sacerdotio necesse est ut et legis translatio fiat. In quo enim hec dicuntur de alia tribu est de qua nullus altario presto fuit. Manifestum est enim quod ex Iuda ortus sit dominus noster in qua tribu nichil de sacerdotibus Moyses locutus est. Et amplius adhuc manifestum est si secundum ordinem Melchisedech exsurgat alius sacerdos qui non secundum legem mandati carnalis factus est sed secundum virtutem vite insolubilis. Contestatur enim quoniam tu es sacerdos in eternum secundum ordinem Melchisedech. Reprobatio quidem fit precedentis mandati propter infirmitatem eius et inutilitatem. Nichil enim ad perfectum adduxit lex; introductio vero melioris spei per quam proximamus ad deum. Et quantum est non sine iureiurando; alii quidem sine iureiurando sacerdotes facti sunt, hic autem cum iureiurando per eum qui dixit ad illum: tu es sacerdos in eternum secundum ordinem Melchisedech. In tantum melioris testamenti sponsor factus est Iesus. Et alii quidem plures facti sunt sacerdotes idcirco quod morte prohiberentur permanere; hic autem eo quod maneat in eternum sempiternum habet sacerdotium. Unde et salvare in perpetuum potest accedentes per semetipsum ad deum semper vivens ad interpellandum pro nobis. Talis enim decebat ut nobis esset pontifex sanctus innocens impollutus segregatus a peccatoribus et excelsior celis factus; qui non habet necessitatem quemadmodum sacerdotes prius pro suis delictis hostias offerre, deinde pro populi; hoc enim fecit semel se offerendo. Lex enim homines constituit sacerdotes infirmitatem habentes; sermo autem iurisiurandi qui post legem est filium in eternum perfectum. VIII

Capitulum autem super ea que dicuntur. Talem habemus pontificem qui consedit in dextera sedis magnitudinis in celis, sanctorum minister et tabernaculi veri quod fixit dominus et non homo. Omnis enim pontifex ad offerendum munera et hostias constituitur; unde necesse est et hunc habere aliquid quod offerat. Si ergo esset super terram nec esset sacerdos cum essent qui offerrent secundum legem munera, qui exemplari et umbre deserviunt celestium, sicut responsum est Moysi cum consummaret tabernaculum: Vide inquit omnia facito secundum exemplar quod tibi ostensum est in monte. Nunc autem melius sortitus est ministerium quanto et melioris testamenti mediator est, quod in melioribus repromissionibus sancitum est. Nam si illud prius culpa vacasset non utique secundi locus inquireretur. Vituperans enim eos dicit: Ecce dies venient dicit dominus et consummabo super domum Israel et super domum Iuda testamentum novum non secundum testamentum quod feci patribus eorum in die qua apprehendi manum illorum ut educerem illos de terra Egypti, quoniam ipsi non permanserunt in testamento meo et ego neglexi eos dicit dominus. Quia hoc est testamentum quod disponam domui Israel post dies illos dicit dominus dando leges meas in mentes eorum et in corda eorum superscribam eas; et ero eis in deum et ipsi erunt mihi in populum; et non docebit unusquisque proximum suum et unusquisque fratrem suum dicens cognosce dominum, quoniam omnes scient me a maiore usque ad minorem eorum; quia propitius ero iniquitatibus eorum et peccatorum eorum iam non memorabor. Dicendo autem novum veteravit prius; quod autem antiquatur et senescit prope interitum est. IX

Habuit quidem et prius iustificationes culture et sanctum seculare. Tabernaculum enim factum est primum in quo

erant candelabra et mensa et propositio panum quod
dicitur sancta. Post velamentum autem secundum tabernaculum
quod dicitur sancta sanctorum aureum habens turibulum et archam tes
tamenti circumtectam ex omni parte auro, in qua
urna aurea habens manna et virga Aaron que fron
duerat et tabule testamenti, super quam erant che
rubim glorie obumbrantia propitiatorium, de quibus
modo non est dicendum per singula. His vero ita compositis
in priori quidem tabernaculo semper introibant sacerdo
tes sacrificiorum officia consummantes. In secundo autem
semel in anno solus pontifex non sine sanguine quem
offert pro sua et populi ignorantia, hoc significante spi
ritu sancto nondum propalatam esse sanctorum viam, adhuc
priore tabernaculo habente statum. Que parabola est temporis in
stantis, iuxta quam munera et hostie offeruntur que non
possunt iuxta conscientiam perfectum facere servientem, so
lummodo in cibis et in potibus et in variis baptisma
tibus et iustitiis carnis usque ad tempus correctionis impo
sitis. Christus autem assistens pontifex futurorum bonorum
per amplius et perfectius tabernaculum non manufactum, id est non
huius creationis, neque per sanguinem hircorum aut vitu
lorum sed per proprium sanguinem introivit semel in
sancta eterna redemptione inventa. Si enim sanguis hir
corum aut taurorum et cinis vitule aspersus inquina
tos sanctificat ad emundationem carnis, quanto ma
gis sanguis Christi qui per spiritum sanctum semetipsum obtu
lit immaculatum Deo emundabit conscientiam nostram
ab operibus mortuis ad serviendum Deo viventi.
Et ideo novi testamenti mediator est, ut morte in
tercedente in redemptionem earum prevaricationum que
erant sub priori testamento repromissionem accipi
ant qui vocati sunt eterne hereditatis. Ubi enim testa
mentum, mors necesse est intercedat testatoris. Tes
tamentum enim in mortuis confirmatum est, alioquin non
valet dum vivit qui testatus est. Unde nec primum quidem
sine sanguine dedicatum est. Lecto enim omni mandato le
gis a Moyse universo populo, accipiens sanguinem vi
tulorum et hircorum cum aqua et lana coccinea et ysopo
ipsum quoque librum et omnem populum aspersit dicens: Hic san
guis testamenti quod mandavit ad vos Deus. Etiam

tabernaculum et omnia vasa ministerii sanguine simi
liter aspersit, et omnia pene in sanguine mundantur secundum legem,
et sine sanguinis effusione non fit remissio. Necesse est
autem exemplaria quidem celestium his mundari,
ipsa autem celestia melioribus hostiis quam istis. Non enim
in manufacta sancta Ihesus introivit exemplaria verorum,
sed in ipsum celum ut appareat nunc vultui Dei pro
nobis, neque ut sepe offerat semetipsum quemadmodum pontifex
intrat in sancta per singulos annos in sanguine alieno.
Alioquin oportebat eum frequenter pati ab origine mun
di; nunc autem semel in consummatione seculorum ad desti
tutionem peccati per hostiam suam apparuit. Et quemad
modum statutum est hominibus semel mori, post hoc autem iudici
um, sic et Christus semel oblatus est ad multorum exhauri
enda peccata; secundo sine peccato apparebit expectantibus se
Umbram enim habens lex X in salutem.
bonorum futurorum non ipsam imaginem rerum
per singulos annos eisdem ipsis hostiis quas offerunt
indesinenter numquam potest accedentes perfectos facere. Alio
quin cessassent offerri, ideo quod nullam haberent ultra
conscientiam peccati cultores semel mundati. Sed in ipsis
commemoratio peccatorum per singulos annos fit. Impossibile
enim est sanguine taurorum et hircorum auferri peccata. Ideo ingre
diens mundum dicit: Hostiam et oblationem nolu
isti, corpus autem aptasti mihi. Holocaustomata et pro
peccato non tibi placuerunt. Tunc dixi: Ecce venio. In capite
libri scriptum est de me, ut faciam Deus voluntatem tu
am. Superius dicens quia hostias et holocaustomata
et oblationes et pro peccato noluisti nec placita sunt tibi que secundum
legem offeruntur, tunc dixi: Ecce venio ut faciam
voluntatem tuam Deus. Aufert primum ut sequens statu
at. In qua voluntate sanctificati sumus per oblationem corpo
ris Ihesu Christi semel. Et omnis quidem sacerdos presto est
cotidie ministrans et easdem sepe hostias offerens
que numquam possunt auferre peccata. Hic autem unam pro peccatis
offerens hostiam in sempiternum sedet in dextera Dei
de cetero expectans donec ponantur inimici scabellum pedum
eius. Una enim oblatione consummavit in eternum sanctifica
tos. Contestatur enim et nos Spiritus Sanctus. Postquam enim dixit: Hoc autem
testamentum quod testabor ad illos post dies illos dicit

dñs dabo leges meas in cordibus ⁊ in mentibus eorum su
perscribam eas: ⁊ peccatorum ⁊ iniquitatum eorum iam non recorda
bor amplius. Ubi autem horum remissio: iam non oblatio pro pec
cato. Habentes itaque fratres fiduciam in introitu sanctorum
in sanguine christi. quam initiauit nobis uiam nouam ⁊ ui
uentem per uelamen. i. per carnem suam ⁊ sacerdotem
magnum super domum dei. accedamus cum uero corde in ple
nitudine. aspersi corda a conscientia mala. ⁊ abluti corpus
aqua munda teneamus spei nostre confessionem indeclina
bilem. fidelis enim est qui repromisit ⁊ consideremus inuicem
in prouocationem caritatis ⁊ bonorum operum non deseren
tes collectionem nostram sicut est consuetudinis quibusdam
sed consolantes. ⁊ tanto magis quanto uideritis appropin
quantem diem. Uoluntarie enim peccantibus nobis post acceptam
noticiam ueritatis: iam non relinquitur pro peccatis hostia.
Terribilis autem est quedam expectatio iudicii. ⁊ ignis e
mulatio que consumptura est aduersarios. Irritam quis
faciens legem moysi sine ulla miseratione duobus uel
tribus testibus moritur. quanto magis putatis deteriora mere
ri supplicia. qui filium dei conculcauerit. ⁊ sanguinem testa
menti pollutum duxerit in quo sanctificatus est ⁊ spiritui gratie con
tumeliam fecerit? Scimus enim qui dixit. michi uindictam ⁊
ego retribuam. Et iterum. quia iudicabit dominus populum su
um. Horrendum est incidere in manus dei uiuentis. Reme
moramini autem pristinos dies in quibus illuminati mag
num certamen sustinuistis passionum. ⁊ in altero qui
dem opprobriis ⁊ tribulationibus spectaculum facti. in altero autem
socii taliter conuersantium effecti. Nam ⁊ uinctis compassi
estis. ⁊ rapinam bonorum uestrorum cum gaudio suscepi
stis: cognoscentes uos habere meliorem ⁊ manentem sub
stantiam. Nolite itaque amittere confidentiam uestram: que
magnam habet remunerationem. Patientia enim uobis necessaria est:
ut uoluntatem dei facientes reportetis promissionem.
Adhuc enim modicum aliquantulum qui uenturus est ueniet ⁊
non tardabit. Iustus autem meus ex fide uiuit. quod si subtraxe
rit se: non placebit anime mee. Nos autem non sumus subtrac
tionis filii in perditionem. sed fidei in acquisitionem anime.

XI

Est autem fides sperandarum substantia rerum: argumen
tum non apparentium. In hac enim testimonium conse
cuti sunt senes. Fide intelligimus aptata esse secula uerbo dei:
ut ex inuisibilibus uisibilia fierent. Fide plurimam
hostiam abel quam cayn obtulit deo. per quam testimoni
um consecutus est esse iustus. testimonium perhibente mu
neribus eius deo. ⁊ per illam defunctus adhuc loquitur.
Fide enoch translatus est ne uideret mortem. ⁊ non inue
niebatur: quia transtulit illum deus. Ante translationem enim
testimonium habuit placuisse deo. sine fide autem impossibile
est placere deo. credere enim oportet accedentem ad deum quia
est ⁊ inquirentibus se remunerator sit. Fide noe responso
accepto de hiis que adhuc non uidebantur metuens apta
uit archam in salutem domus sue. per quam dampnauit
mundum. ⁊ iustitie que per fidem est heres est institutus.
Fide qui uocatur abraham obediuit in locum exire quem
accepturus erat in hereditatem: ⁊ exiit nesciens quo iret.
Fide moratus est in terra repromissionis: tamquam in ali
ena in casulis habitando cum ysaac ⁊ iacob coheredibus
repromissionis eiusdem. expectabat enim fundamenta ha
bentem ciuitatem: cuius artifex ⁊ conditor deus. Fide ⁊ ipsa
sara sterilis uirtutem in conceptione seminis accepit
etiam preter tempus etatis. quoniam fidelem credidit eum qui re
promiserat. propter quod ⁊ ab uno orti sunt. ⁊ hoc emortuo
tamquam sydera celi in multitudinem. ⁊ sicut harena que
est ad horam maris innumerabilis. Iuxta fidem defunc
ti sunt omnes isti non acceptis repromissionibus. sed a lon
ge eas aspicientes ⁊ salutantes. ⁊ confitentes quia
peregrini ⁊ hospites sunt super terram. Qui enim hec dicunt:
significant se patriam inquirere. Et siquidem illius me
minissent de qua exierunt. habebant utique tempus reuer
tendi: nunc autem meliorem appetunt. i. celestem. Ideo non
confunditur deus uocari deus eorum: parauit enim illis ciuitatem.
Fide obtulit abraham ysaac cum temptaretur ⁊ uni
genitum offerebat qui susceperat repromissiones ad
quem dictum est. quia in ysaac uocabitur tibi semen. arbitrans
quia ⁊ a mortuis suscitare potens est deus: unde eum ⁊ in
parabolam accepit. Fide ⁊ de futuris benedixit ysaac ⁊
iacob ⁊ esau. Fide iacob moriens singulos filiorum io
seph benedixit: ⁊ adorauit fastigium uirge eius. Fide
ioseph moriens de profectione filiorum israel memora
tus est: ⁊ de ossibus suis mandauit. Fide moyses natus
occultatus est mensibus tribus a parentibus suis: eo quod ui

distent elegantem infantem. et non timuerunt regis edictum. Fide moyses grandis factus negavit se filium esse pharaonis filie magis eligens affligi cum populo dei quam temporalis peccati habere iocunditatem. maiorem divitias estimans thesauro egiptiorum improperium christi. aspiciebat enim in remunerationem. Fide reliquit egyptum non veritus animositatem regis. invisibilem enim tanquam videns sustinuit. Fide celebravit pascha et sanguinis effusionem. ne qui vastabat primitiva tangeret eos. Fide transierunt mare rubrum tanquam per aridam terram. quod experti egyptii devorati sunt. Fide muri iherico corruerunt circuitu dierum vii. Fide raab meretrix non periit cum incredulis. excipiens exploratores cum pace. Et quid adhuc dicam. Deficiet enim tempus me enarrantem de gedeon. barach. sampson. iepte. david. samuel et aliis prophetis. qui per fidem vicerunt regna. operati sunt iusticiam. adepti sunt repromissiones. obturaverunt ora leonum. extinxerunt impetum ignis. effugaverunt aciem gladii. convaluerunt de infirmitate. fortes facti sunt in bello. castra verterunt exterorum. acceperunt mulieres de resurrectione mortuos suos. Alii autem distenti sunt non suscipientes redemptionem. ut meliorem invenirent resurrectionem. Alii vero ludibria et verbera experti insuper et vincula et carceres. lapidati sunt. secti sunt. temptati sunt. in occisione gladii mortui sunt. circuierunt in melotis. in pellibus caprinis. egentes. angustiati. afflicti. quibus dignus non erat mundus. in solitudinibus errantes et in montibus et speluncis et in cavernis terre. Et hii omnes testimonio fidei probati non acceperunt repromissionem deo pro nobis melius providente. ut non sine nobis consummarentur.

XII

Ideo et nos tantam habentes impositam nubem testium deponentes omne pondus et circumstans nos peccatum per pacientiam curramus ad propositum nobis certamen aspicientes in auctorem fidei et consummatorem ihesum. qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem confusione contempta. atque in dextera sedis dei sedet. Recogitate enim eum qui talem sustinuit a peccatoribus adversus semetipsum contradictionem. ut ne fatigemini animis vestris deficientes. Nondum enim usque ad sanguinem restitistis adversus peccatum repugnantes. et obliti estis consolationis que vobis tanquam filiis loquitur dicens. fili mi noli negligere disciplinam domini. neque fatigeris dum ab eo argueris. Quem enim diligit dominus castigat. flagellat autem omnem filium quem recipit. In disciplina perseverate. tanquam filiis vobis offert se deus. Quis enim filius quem non corripit pater. Quod si extra disciplinam estis cuius participes facti sunt omnes. ergo adulteri et non filii estis. Deinde patres quidem carnis nostre habuimus eruditores et reverebamur eos. non multo magis obtemperabimus patri spirituum et vivemus. Et illi quidem in tempore paucorum dierum secundum voluntatem suam erudiebant nos. hic autem ad id quod utile est in recipiendo sanctificationem eius. Omnis autem disciplina in presenti quidem videtur non esse gaudii sed meroris. postea autem fructum pacatissimum exercitatis per eam reddet iusticie. Propter quod remissas manus et soluta genua erigite. et gressus rectos facite pedibus vestris. ut non claudicans quis erret. magis autem sanetur. Pacem sequimini cum omnibus et sanctimoniam. sine qua nemo videbit deum. contemplantes ne quis desit gratie dei. ne qua radix amaritudinis sursum germinans impediat. et per illam inquinentur multi. ne quis fornicator aut prophanus ut esau qui propter unam escam vendidit primogenita sua. Scitote enim quoniam et postea cupiens hereditare benedictionem reprobatus est. non enim invenit penitentie locum. quanquam cum lacrimis inquisisset eam. Non enim accessistis ad tractabilem et accessibilem ignem et turbinem et caliginem et procellam et tube sonum et vocem verborum. quam qui audierunt excusaverunt se ne eis fieret verbum. non enim portabant quod dicebatur. Et si bestia tetigerit montem lapidabitur. Et ita terribile erat quod videbatur. moyses dixit. exterritus sum et tremebundus. Sed accessistis ad syon montem et civitatem dei viventis ierusalem celestem et multorum milium angelorum frequentiam. et ecclesiam primitivorum qui scripti sunt in celis. et iudicem omnium deum. et spiritus iustorum perfectorum. et testamenti novi mediatorem ihesum. et sanguinis aspersionem melius loquentem quam abel. Videte ne recusetis loquentem. Si enim illi non effugerunt recusantes eum qui super terram loquebatur. multo magis nos qui de celis

que nobis avertimus cuius vox commovit terram tunc.
nunc autem repromittit dicens. Adhuc semel et movebo non
solum caelum: sed et terram. Quod autem semel adhuc di
cit: declarat mobilium translationem tamquam factorum ut
maneant ea que sunt immobilia. XIII
Itaque regnum immobile suscipientes habemus gratiam per
quam serviamus placentes deo cum metu et reverentia.
etenim deus noster ignis consumens est. Caritas fraternitatis ma
neat in vobis. Et hospitalitatem nolite oblivisci. Per
hanc enim placuerunt quidam angelis hospitio suscep
tis. Mementote vinctorum tamquam simul vincti. Et labo
rantium tamquam et ipsi in corpore morantes. Honora
bile connubium in omnibus: et thorus immaculatus. For
nicatores et adulteros iudicabit deus. Sint mores sine
avaritia contenti presentibus. Ipse enim dixit. Non te dese
ram neque derelinquam. Ita ut confidenter dicamus. Dominus mihi
adiutor: non timebo quid faciat mihi homo. Mementote
prepositorum vestrorum qui vobis locuti sunt verbum dei. Quorum
intuentes exitum conversationis imitamini fidem.
Ihesus christus heri et hodie ipse et in secula. Doctrinis variis et
peregrinis nolite abduci. Optimum est enim gratia sta
bilire cor non escis que non profuerunt ambulantibus in eis.
Habemus altare de quo edere non habent potestatem qui in
tabernaculo deserviunt. Quorum enim animalium infer
tur sanguis pro peccato in sancta per pontificem: horum corpora cre
mantur extra castra. Propter quod et ihesus ut sanctificaret
per suum sanguinem populum: extra portam passus est. Exea
mus igitur ad eum extra castra: improperium eius portantes. Non
enim habemus hic manentem civitatem: sed futuram inquiri
mus. Per ipsum ergo offeramus hostiam laudis semper deo.
id est fructum labiorum confitentium nomini eius. Beneficen
tie autem et communionis nolite oblivisci. Talibus enim
hostiis promeretur deus. Obedite prepositis vestris et subia
cete eis. Ipsi enim pervigilant quasi rationem pro animabus vestris red
dituri. Ut cum gaudio hoc faciant et non gementes. Hoc enim
non expedit vobis. Orate pro nobis. Confidimus enim quia
bonam conscientiam habemus: in omnibus bene volentes con
versari. Amplius autem deprecor vos hoc facere: quo celerius
restituar vobis. Deus autem pacis qui eduxit de mor
tuis pastorem magnum ovium in sanguine testamenti e
terni dominum nostrum ihesum christum aptet vos in omni bono ut
faciatis voluntatem eius. Faciens in vobis quod placeat
coram se per ihesum christum cui gloria in secula seculorum amen.
Rogo autem vos fratres ut sufferatis verbum solatii.
etenim perpaucis scripsi vobis. Cognoscite fratrem nostrum thi
motheum dimissum: cum quo si celerius venerit videbo vos.
Salutate omnes prepositos vestros: et omnes sanctos. Salutant
vos de ytalia fratres. Gratia cum omnibus vobis. Amen.

Prologus ieronimi super epistolas cano
nicas quarum prima Iacobi.

Non ita est ordo apud grecos qui inte
gre sapiunt et fidem rectam sec
tantur epistolarum vii que canonice nun
cupantur sicut in latinis codici
bus invenitur. Quod quia petrus primus est in numero apostolorum: prime
sunt etiam eius epistole in ordine ceterarum. Sed sicut euangelistas
dudum correximus ad veritatis lineam: ita has proprio ordi
ne deo nos iuvante reddidimus. Est enim prima earum una Ia
cobi. Petri due. Iohannis tres. Et iude una. Que si ut ab
eis digeste sunt: ita quoque ab interpretibus fideliter in
latinum eloquium verterentur: nec ambiguitatem legenti
bus facerent nec sermonum varietates sese impugnarent:
illo precipue loco ubi de unitate trinitatis in prima iohannis
epistola legimus positum. In qua etiam ab infidelibus translatori
bus multum erratum esse a fidei veritate comperimus. Trium tan
tummodo vocabula hoc est aque sanguinis et spiritus in ipsa sua
editione ponentibus: et patris verbique ac spiritus testimo
nium omittentibus: in quo maxime et fides catholi
ca roboratur: et patris et filii ac spiritus sancti una divinitatis
substantia comprobatur. In ceteris vero epistolis quantum a nostra aliorum
distet editio: lectoris prudentie derelinquo. Sed tu vir
go christi eustochium dum a me impensius scripture
veritatem inquiris: meam quodammodo senectutem inviden
tium dentibus corrodendam exponis qui me falsari
um corruptoremque pronunciant sanctarum scripturarum.
Sed ego in tali opere nec emulorum meorum invidiam
pertimesco: nec sancte scripture veritatem poscenti
bus denegabo. Explicit prologus. Incipit epistola

IACOBI

Iacobus dei et domini nostri ihesu christi servus duodecim
tribubus que sunt in dispersione salutem.

Omne gaudium existimate fratres mei cum in tempta
tiones varias incideritis scientes quod probatio fidei
vestre patientiam operatur. patientia autem opus perfectum habet ut sitis
perfecti et integri in nullo deficientes. Si quis autem vestrum in
diget sapientia: postulet a deo qui dat omnibus affluen
ter et non improperat et dabitur ei. postulet autem in fide nichil
hesitans. qui enim hesitat: similis est fluctui ma
ris qui a vento movetur et circumfertur. Non ergo estimet
homo ille: quod accipiat aliquid a domino. Vir duplex animo:
inconstans est in omnibus viis suis. Glorietur autem frater
humilis in exaltatione sua. dives autem in humilitate
sua: quoniam sicut flos feni transibit. Exortus est enim sol
cum ardore et arefecit fenum: et flos eius decidit et decor
vultus eius periit. ita et dives in itineribus suis marcescet.
Beatus vir qui suffert temptationem. quoniam cum probatus
fuerit accipiet coronam vite quam repromisit deus diligen
tibus se. Nemo cum temptatur dicat quoniam a deo temp
tatur. deus autem intemptator malorum est. ipse enim neminem
temptat. unusquisque vero temptatur a concupiscentia sua
abstractus et illectus. Deinde concupiscentia cum conceperit:
parit peccatum. peccatum vero cum consummatum fuerit: generat mor
tem. Nolite itaque errare fratres mei dilectissimi. Omne
datum optimum et omne donum perfectum desursum est
descendens a patre luminum: apud quem non est transmutatio
nec vicissitudinis obumbratio. Voluntarie ge
nuit nos verbo veritatis: ut simus initium aliquod creature
eius. Scitis autem fratres mei dilectissimi. Sit omnis homo
velox ad audiendum. tardus autem ad loquendum et tardus
ad iram. ira enim viri iustitiam dei non operatur. Propter quod
abicientes omnem immunditiam et habundantiam ma
litie: in mansuetudine suscipite insitum verbum
quod potest salvare animas vestras. Estote factores verbi et non au
ditores tantum fallentes vosmet ipsos. quia si quis au
ditor est verbi et non factor: hic comparabitur viro con
sideranti vultum nativitatis sue in speculo. Consideravit
enim se et abiit: et statim oblitus est qualis fuerit.
Qui autem perspexerit in lege perfecte libertatis et permanserit in
ea non auditor obliviosus factus sed factor operis: hic beatus in
facto suo erit. Si quis autem putat se religiosum esse non
refrenans linguam suam sed seducens cor suum: huius vana est
religio. Religio munda et immaculata hec est apud deum
et patrem: visitare pupillos et viduas in tribulatione eorum:
et immaculatum se custodire ab hoc seculo. II
Fratres mei nolite in personarum acceptione habere
fidem domini nostri ihesu christi glorie. Etenim si introierit in con
ventum vestrum vir aureum anulum habens in veste can
dida. introierit autem et pauper in sordido habitu. et intendatis
tis in eum qui indutus est veste preclara et dixeritis
ei. tu sede hic bene. pauperi autem dicatis. tu sta illic
aut sede sub scabello pedum meorum. nonne iudica
tis apud vosmet ipsos et facti estis iudices cogitationum
iniquarum. Audite fratres mei dilectissimi. Nonne deus
elegit pauperes in hoc mundo. divites in fide et here
des regni quod repromisit deus diligentibus se. Vos autem
exhonoratis pauperem. Nonne divites per potenti
am opprimunt vos et ipsi trahunt vos ad iudicia?
Nonne ipsi blasphemant bonum nomen quod invoca
tum est super vos? Si tamen legem perficitis regalem secundum
scripturas. diliges proximum tuum sicut te ipsum: bene
facitis. si autem personas accipitis: peccatum operamini. et
arguimini a lege quasi transgressores. Quicumque autem to
tam legem servaverit. offendat autem in uno: factus
est omnium reus. Qui enim dixit non mechaberis: di
xit et non occides. Quod si non mechaberis. occides autem:
factus es transgressor legis. Sic loquimini et sic
facite sicut per legem libertatis incipientes iudica
ri. iudicium enim sine misericordia: illi qui non facit misericordiam.
Superexultat autem misericordia iudicium. Quid proderit fratres mei
si fidem quis dicat se habere: opera autem non habeat?
Numquid poterit fides salvare eum? Si autem frater aut
soror nudi sint et indigeant victu cotidiano. di
cat autem aliquis de vobis illis ite in pace calefacimini
et saturamini. non dederitis autem eis que necessaria sunt cor
pori. quid proderit? Sic et fides si non habeat opera: mor
tua est in semet ipsa. Sed dicet quis. Tu fidem habes. et
ego opera habeo. ostende michi fidem tuam sine operibus.
et ego ostendam tibi ex operibus fidem meam. Tu credis
quoniam unus est deus et bene facis. et demones credunt et
contremiscunt. Vis autem scire o homo inanis. quoniam fides sine
operibus ociosa est? Abraam pater noster nonne ex operibus

iustificatus est offerens filium suum super altare? Vides quoniam fides cooperabatur operibus illius: et ex operibus fides consummata est. Et impleta est scriptura dicens: Credidit Abraham Deo, et reputatum est illi ad iustitiam: et amicus Dei appellatus est. Videtis quoniam ex operibus iustificatur homo: et non ex fide tantum. Similiter autem et Raab meretrix nonne ex operibus iustificata est suscipiens nuntios et alia via eiciens? Sicut enim corpus sine spiritu emortuum est, ita et fides sine operibus mortua.

III

Nolite plures magistri fieri fratres mei: scientes quoniam maius iudicium sumitis. In multis enim offendimus omnes. Si quis in verbo non offendit: hic perfectus est vir. Potens etiam freno circumducere totum corpus. Si autem equis frenos in ora mittimus ad consentiendum nobis, et omne corpus illorum circumferimus. Ecce et naves cum magne sint et a ventis validis minentur, circumferuntur a modico gubernaculo ubi impetus dirigentis voluerit. Ita et lingua modicum quidem membrum est et magna exaltat. Ecce quantus ignis quam magnam silvam incendit. Et lingua ignis est, universitas iniquitatis. Lingua constituitur in membris nostris, que maculat totum corpus et inflammat rotam nativitatis nostre inflammata a gehenna. Omnis enim natura bestiarum et volucrum et serpentium et ceterorum domantur et domita sunt a natura humana. Linguam autem nullus hominum domare potest: inquietum malum, plenum veneno mortifero. In ipsa benedicimus Deum et patrem, et in ipsa maledicimus homines qui ad similitudinem Dei facti sunt. Ex ipso ore procedit benedictio et maledictio. Non oportet fratres mei ita fieri. Numquid fons de eodem foramine emanat dulcem et amaram aquam? Numquid potest fratres mei ficus uvas facere aut vitis ficus? Sic neque salsa dulcem potest facere aquam. Quis sapiens et disciplinatus inter vos? Ostendat ex bona conversatione operationem suam in mansuetudine sapientie. Quod si zelum amarum habetis et contentiones sunt in cordibus vestris: nolite gloriari et mendaces esse adversus veritatem. Non est enim ista sapientia desursum descendens: sed terrena, animalis, diabolica. Ubi enim zelus et contentio: ibi inconstantia et omne opus pravum. Que autem desursum est sapientia: primum quidem pudica est, deinde pacifica, modesta, suadibilis, bonis consentiens, plena misericordia et fructibus bonis, iudicans sine simulatione. Fructus autem iustitie in pace seminatur facientibus pacem.

IIII

Unde bella et lites in vobis? Nonne ex concupiscentiis vestris que militant in membris vestris? Concupiscitis et non habetis: occiditis et zelatis, et non potestis adipisci: litigatis et belligeratis, et non habetis propter quod non postulatis. Petitis et non accipitis eo quod male petatis: ut in concupiscentiis vestris insumatis. Adulteri nescitis quia amicitia huius mundi inimica est Dei? Quicumque ergo voluerit amicus esse seculi huius: inimicus Dei constituitur. An putatis quia inaniter scriptura dicat: Ad invidiam concupiscit spiritus qui habitat in vobis? Maiorem autem dat gratiam: propter quod dicit: Deus superbis resistit: humilibus autem dat gratiam. Subditi ergo estote Deo, resistite autem diabolo et fugiet a vobis. Appropinquate Deo: et appropinquabit vobis. Emundate manus peccatores: et purificate corda duplices animo. Miseri estote et lugete: risus vester in luctum convertatur et gaudium in merorem. Humiliamini in conspectu Domini: et exaltabit vos. Nolite detrahere alterutrum fratres mei. Qui detrahit fratri aut qui iudicat fratrem suum: detrahit legi et iudicat legem. Si autem iudicas legem: non es factor legis sed iudex. Unus enim est legislator et iudex: qui potest perdere et liberare. Tu autem quis es qui iudicas proximum? Ecce nunc qui dicitis: Hodie aut crastino ibimus in illam civitatem et faciemus quidem ibi annum et mercabimur et lucrum faciemus: qui ignoratis quid sit in crastino. Que enim est vita vestra? Vapor est ad modicum parens et deinceps exterminabitur. Pro eo ut dicatis: Si Dominus voluerit et si vixerimus, faciemus hoc aut illud. Nunc autem exultatis in superbiis vestris. Omnis exultatio talis maligna est. Scienti igitur bonum facere et non facienti: peccatum est illi.

V

Agite nunc divites, plorate ululantes in miseriis vestris que advenient vobis. Divitie vestre putrefacte sunt: et vestimenta vestra a tineis comesta sunt. Aurum et argentum vestrum eruginavit: et erugo

eorum in testimonium vobis erit et manducabit carnes
vestras sicut ignis. Thesaurizastis vobis iram in no-
vissimis diebus. Ecce merces operariorum qui messuerunt
regiones vestras que fraudata est a vobis clamat: et
clamor eorum in aures domini sabaoth introivit. Epula-
ti estis super terram: et in luxuriis enutristis corda ve-
stra. In die occisionis addixistis. occidistis iustum et
non restitit vobis. Patientes igitur estote fratres usque ad ad-
ventum domini. Ecce agricola expectat preciosum fructum
terre patienter ferens donec accipiat temporaneum et seroti-
num. Patientes estote et vos et confirmate corda ve-
stra: quoniam adventus domini appropinquabit. Nolite inge-
miscere fratres in alterutrum: ut non iudicemini. Ecce iudex
ante ianuam assistit. Exemplum accipite fratres mali
exitus et longanimitatis laboris et patientie prophetas qui locu-
ti sunt in nomine domini. Ecce beatificamus eos qui su-
stinuerunt. Sufferentiam iob audistis et finem domini
vidistis: quoniam misericors est dominus et miserator. Ante omnia
autem fratres mei nolite iurare neque per celum neque per terram neque
per aliud quodcumque iuramentum. Sit autem sermo vester est est.
non non. ut non sub iudicio decidatis. Tristatur aliquis vestrum
oret equo animo et psallat. Infirmatur aliquis ex vobis.
inducat presbyteros ecclesie et orent super eum ungentes eum
oleo in nomine domini. et oratio fidei salvabit infirmum.
et alleviabit eum dominus. et si in peccatis sit remittentur ei.
Confitemini ergo alterutrum peccata vestra: et orate pro invicem
ut salvemini. Multum enim valet deprecatio iusti assi-
dua. Helias homo erat similis nobis passibilis et oratione ora-
vit ut non plueret super terram: et non pluit annos tres et
menses sex. Et rursum oravit et celum dedit pluviam et
terra dedit fructum suum. Fratres mei si quis a veritate erra-
verit ex vobis et converterit quis eum: scire debet quoniam qui converti
fecerit peccatorem ab errore vie sue. salvabit animam eius
a morte. et operit multitudinem pec-
catorum. Epistola petri prima

Petrus apostolus ihesu christi electis adve-
nis dispersionis ponti galatie ca-
padocie asie et bithinie secundum prescientiam
dei patris in sanctificationem spiritus in obedientiam et aspersionem san-
guinis ihesu christi: gratia et pax vobis multiplicetur. Benedictus
deus et pater domini nostri ihesu christi qui secundum magnam misericordiam
suam regeneravit nos in spem vivam per resurrectionem
ihesu christi ex mortuis in hereditatem incorruptibilem et
incontaminatam et immarcessibilem conservatam in celis.
in vos qui in virtute dei custodimini per fidem in salutem
paratam revelari in tempore novissimo. in quo exultabi-
tis. modicum nunc si oportet contristari in variis tempta-
tionibus ut probatio vestre fidei multo preciosior sit au-
ro quod per ignem probatur inveniatur in laudem et gloriam et honorem
in revelatione ihesu christi. quem cum non videritis: diligi-
tis in quem nunc quoque non videntes creditis. credentes autem ex-
ultabitis letitia inenarrabili et glorificata reportantes
finem fidei vestre salutem animarum. de qua salute exquisie-
runt atque scrutati sunt prophete. qui de futura in vobis
gratia prophetaverunt. scrutantes quod vel quale tempus signi-
ficaret in eis spiritus christi. prenuncians eas que in christo sunt
passiones et posteriores glorias. quibus revelatum est quia
non sibi ipsis. vobis autem ministrabant ea que nunc nun-
ciata sunt vobis per eos qui evangelizaverunt vobis spiritu
sancto misso de celo: in quem desiderant angeli prospicere. Propter
quod succincti lumbos mentis vestre. sobrii. perfecte sperate in
eam que offertur vobis gratiam in revelationem ihesu christi quasi
filii obedientie non configurati prioribus ignorantie ve-
stre desideriis. sed secundum eum qui vocavit vos sanctum. et ip-
si sancti in omni conversatione sitis. quoniam scriptum est. Sancti eritis:
quia ego sanctus sum. Et si patrem invocatis eum qui sine ac-
ceptione personarum iudicat secundum uniuscuiusque opus in timore incolatus
vestri tempore conversamini. scientes quod non corruptibilibus au-
ro vel argento redempti estis de vana vestra conversatione
paterne traditionis. sed precioso sanguine quasi agni incon-
taminati et immaculati christi. precogniti quidem ante constitu-
tionem mundi. manifestati autem novissimis temporibus propter
vos qui per ipsum fideles estis in deo. qui suscitavit eum a
mortuis et dedit illi gloriam sempiternam: ut fides
vestra et spes esset in deo. Animas vestras castificantes in obedi-
entia caritatis in fraternitatis amore simplici. ex corde
invicem diligite attentius. renati non ex semine corrup-
tibili sed incorruptibili per verbum dei vivi et perma-
nentis in eternum: quia omnis caro fenum. et omnis gloria eius
quasi flos feni. exaruit fenum et flos eius decidit. ver-

verbum autem domini manet in eternum. Hoc est autem verbum quod
evangelizatum est in vos. Deponentes igitur omnem ma-
litiam et omnem dolum et simulationes et invidias et omnes
detractiones sicut modo geniti infantes rationabiles sine
dolo lac concupiscite ut in eo crescatis in salutem:
si tamen gustastis quoniam dulcis est dominus. II
Ad quem accedentes lapidem vivum ab hominibus qui-
dem reprobatum a deo autem electum et honorificatum et
ipsi tamquam lapides vivi superedificamini in domos
spirituales sacerdotium sanctum offerre spirituales hostias
acceptabiles deo per ihesum christum. Propter quod continet scrip-
tura. Ecce ponam in syon lapidem summum angularem
electum preciosum: et qui crediderit in eum non con-
fundetur. Vobis igitur honor credentibus non credentibus autem
lapis quem reprobaverunt edificantes hic factus est in caput
anguli. et lapis offensionis et petra scandali his qui
offendunt verbo nec credunt in quo et positi sunt.
Vos autem genus electum regale sacerdotium gens sancta
populus acquisitionis ut virtutes annuntietis eius qui de
tenebris vos vocavit in admirabile lumen suum.
qui aliquando non populus nunc autem populus dei qui non consecuti
misericordiam: nunc autem misericordiam consecuti. Karissimi obsecro
vos tamquam advenas et peregrinos abstinere vos a car-
nalibus desideriis que militant adversus animam conver-
sationem vestram inter gentes habentes bonam: ut in eo quod
detrectant de vobis tamquam de malefactoribus ex bonis op-
eribus considerantes glorificent deum in die visitationis.
Subiecti estote omni humane creature propter deum. sive re-
gi quasi precellenti sive ducibus tamquam ab eo missis ad vin-
dictam malefactorum laudem vero bonorum. quia sic est volun-
tas dei ut benefacientes obmutescere faciatis impru-
dentium hominum ignorantiam. Quasi liberi et non quasi vela-
men habentes malitie libertatem: sed sicut servi dei. Omnes
honorate fraternitatem diligite deum timete regem ho-
norificate. Servi subditi estote in omni timore do-
minis non tantum bonis et modestis: sed etiam discolis. Hec enim est
gratia: si propter conscientiam dei sustinet quis tristicias paciens in-
iuste. Que enim est gratia si peccantes colaphizati suf-
fertis? Sed et si bene facientes patienter sustinetis hec
gratia apud deum. In hoc enim vocati estis quia et christus passus est pro

nobis vobis relinquens exemplum ut sequamini vestigia
eius. qui peccatum non fecit nec inventus est dolus in ore ei-
us qui cum malediceretur non maledicebat cum pateretur non
comminabatur. tradebat autem iudicanti se iniuste. qui pec-
cata nostra ipse pertulit in corpore suo super lignum: ut pec-
catis mortui iusticie vivamus. cuius livore sanati es-
tis. Eratis enim sicut oves errantes: sed conversi estis
nunc ad pastorem et episcopum animarum vestrarum. III
Similiter et mulieres subdite sint viris suis ut
et si qui non credunt verbo: per mulierum conversationem sine ver-
bo lucrifiant considerantes in timore sanctam conversationem
vestram. quarum sit non extrinsecus capillatura aut circumdatio
auri aut vestimentorum cultus: sed qui absconditus cordis
est homo in incorruptibilitate quieti et modesti spiritus qui est in
conspectu dei locuples. Sic enim aliquando et sancte mulieres spe-
rantes in deo ornabant se subiecte propriis viris. sicut Sara
obediebat Abrahe dominum eum vocans cuius estis filie be-
nefacientes et non timentes ullam perturbationem. Viri
similiter cohabitantes secundum scientiam quasi infirmiori vasculo
muliebri impertientes honorem tamquam et coheredibus gratie vi-
te: ut ne impediantur orationes vestre. In fide autem omnes
unanimes compatientes fraternitatis amatores misericordes.
modesti humiles. non reddentes malum pro malo vel
maledictum pro maledicto: sed econtrario benedicentes: quia in
hoc vocati estis ut benedictionem hereditate possideatis.
Qui enim vult vitam diligere et videre dies bonos: coh-
ceat linguam suam a malo et labia eius ne loquantur do-
lum. declinet autem a malo et faciat bonum. inqui-
rat pacem et sequatur eam. quia oculi domini super iustos et au-
res eius in preces eorum. vultus autem domini super facientes ma-
la. Et quis est qui vobis noceat si boni emulatores fu-
eritis? Sed et si quid patimini propter iusticiam: beati. Timorem
autem eorum ne timueritis: ut non conturbemini. Dominum
autem christum sanctificate in cordibus vestris. parati semper ad
satisfactionem omni poscenti vos rationem de ea que in vo-
bis est fide et spe. sed cum modestia et timore conscientiam haben-
tes bonam: ut in eo quod detrahunt de vobis confundan-
tur qui calumpniantur vestram bonam in christo conversatio-
nem. Melius est enim benefacientes si velit voluntas dei pa-
ti: quam malefacientes. quia et christus semel pro peccatis nostris mortuus est

iustus pro iniustis ut nos offerret deo mortificatos quidem car-
ne vivificatos autem spiritu. In quo et hiis qui in carcere erant spi-
ritu venientes predicavit qui increduli fuerant ali-
quando quando expectabant dei patientiam in diebus noe cum
fabricaretur archa: in qua pauci id est octo anime salve facte sunt
per aquam. Quod et vos nunc similis forme baptisma salvos
facit. non carnis depositio sordium. sed conscientie bone in-
terrogatio in deum per resurrectionem ihesu christi qui est in dextera
dei deglutiens mortem ut vite eterne heredes efficeremur.
profectus in celum: subiectis sibi angelis et potestatibus et
IIII virtutibus. Christo igitur passo in carne et vos eadem cogi-
tatione armamini. quia qui passus est in car-
ne desiit a peccatis: ut iam non hominum desideriis sed volun-
tati dei quod reliquum est in carne vivat temporis. Sufficit enim
preteritum tempus ad voluntatem gentium consummandam. qui
ambulaverunt in luxuriis. desideriis. vinolentiis. com-
messationibus. potationibus et illicitis ydolorum cultibus
in quibus nunc obstupescunt. in quo admirantur non concur-
rentibus vobis in eandem luxurie confusionem blasphe-
mantes. qui reddent rationem ei qui paratus est iudica-
re vivos et mortuos. Propter hoc enim et mortuis est
evangelizatum: ut iudicentur quidem secundum homines in
carne: vivant autem secundum deum in spiritu. Omnium autem fi-
nis appropinquavit. Estote itaque prudentes et vigila-
te in orationibus. Ante omnia autem in vobismet ipsis carita-
tem continuam habentes. quia caritas operit multitudinem
peccatorum. Hospitales invicem sine murmuratione. Unus-
quisque sicut accepit gratiam in alterutrum illam ad-
ministrantes sicut boni dispensatores multifor-
mis gratie dei. Si quis loquitur: quasi sermones dei. Si quis
ministrat: tamquam ex virtute quam amministrat deus: ut
in omnibus honorificetur deus per ihesum christum dominum cui est
gloria et imperium in secula seculorum amen. Karissimi nolite pe-
regrinari in fervore qui ad temptationem vobis fit quasi
novi aliquid vobis contingat: sed communicantes christi
passionibus gaudete ut in revelatione glorie eius gau-
deatis exultantes. Si exprobramini in nomine christi:
beati eritis. quoniam quod est honoris glorie et virtutis
dei. et qui est eius spiritus super vos requiescit. Nemo autem
vestrum patiatur quasi homicida aut fur aut maledicus

aut alienorum appetitor. Si autem ut christianus: non eru-
bescat: glorificet autem deum in isto nomine. quoniam tempus est
ut incipiat iudicium de domo dei. Si autem primum a
nobis: quis finis eorum qui non credunt dei evangelio? Et si iu-
stus quidem vix salvabitur. impius et peccator ubi pare-
bunt? Itaque et hii qui patiuntur secundum voluntatem dei:
fideli creatori commendant animas suas in benefactis. V
Seniores ergo qui in vobis sunt obsecro consenior
et testis christi passionum qui et eius que in futuro
revelanda est glorie communicator: pascite qui est in
vobis gregem dei providentes non coacte sed sponta-
nee secundum deum. neque turpis lucri gratia sed voluntarie
neque ut dominantes in cleris sed forma facti gregi ex animo
et cum apparuerit princeps pastorum: percipietis immar-
cessibilem glorie coronam. Similiter adolescentes
subditi estote senioribus. Omnes autem humilitatem
insinuate invicem. quia deus superbis resistit. humilibus
autem dat gratiam. Humiliamini igitur sub potenti
manu dei. ut vos exaltet in tempore visitationis. om-
nem sollicitudinem vestram proicientes in eum: quoniam ip-
si cura est de vobis. Sobrii estote et vigilate: quia ad-
versarius vester diabolus tamquam leo rugiens circuit
querens quem devoret. cui resistite fortes in fide: scien-
tes eandem passionem ei que in mundo est vestre fraternita-
ti fieri. Deus autem omnis gratie qui vocavit nos in eter-
nam suam gloriam in christo ihesu modicum passos: ipse
perficiet. confirmabit solidabitque. Ipsi gloria et imperium
in secula seculorum amen. Per silvanum fidelem fratrem
vobis ut arbitror breviter scripsi obsecrans et contes-
tans hanc esse veram gratiam dei in qua statis. Salutat
vos ecclesia que est in babilone coelecta: et marcus filius
meus. Salutate invicem in osculo sancto. Gratia vobis
omnibus qui estis in christo. amen.

Incipit epistola petri secunda.

Symon petrus servus et apostolus ihesu
christi hiis qui coequalem nobiscum
sortiti sunt fidem in iustitia dei
nostri et salvatoris ihesu christi: gratia vobis et pax adimplea-
tur in cognitione dei nostri. quomodo omnia nobis divine vir-
tutis sue que ad vitam et pietatem donata sunt per cog-

eī qui uocauit nos ppͣ uirtute ⁊ glīa· p qm̄ maxima
& preciosa nob̄ pmissa donauit· ut p h̄ efficiamī
ni diuine ɔsortes nat̄e· fugientes eius q̄ ī mun
do est ɔcupiscencie corruptōem· Uos aut̄ curam om̄
subīferentes ministrate in fide uīa uirtutem· ī u
tute aut̄ sciam· in sciencia aut̄ abstinentiā· in absti
nēncia aut̄ paciēciam· in paciencia aūt pietatē· in pieta
te aut̄ fraternitatis amorē· in amore aūt̄ fraternitatis ca
ritatē· H̄ eniī si uobiscum assint ⁊ supent· ñ uacu
os nec sine fructu uos ɔstituent ī dnī nr̄i ihu xpi
cognitōe· Cui .n. ñ presto sunt h̄: cecus ē ⁊ manu
temptans obliuionē accipiens purgationis uet̄
rum suor̄ delictor̄· Quapp̄ f̄res magis satagite ut
p bona opa c̄tam uram̄ uocationē ⁊ electionem fa
ciatis· H̄ eniī facientes: ñ peccabitis aliqñ· Sic .n.
habundant̄ ministrabitur uob̄ introit̄ in etnū
regnum dnī nr̄i ⁊ saluatoris ihu xpi· Propt̄ q̄ ī
cipiam uos cōmonēre semp de hīs equidē scientes
ɔfirmatos uos in p̄senti uitate· Justū aūt arbitror
q̄m diu sum ī h̄ tabnaculo suscitare uos ī cōmonī
tione· cert̄ q̄ uelox est depositio tabnacli mei: s
q̄ ⁊ dñs nr̄ ihc xp̄c significauit m̄· Dabo aut̄ opam
& freq̄nt̄ habe uos p̄ obitum meum· ut hor̄ me
moriam faciatis. Non .n. indoctas fabulas secu
ti notam fecimus uob̄ dnī nr̄i ihu xpi uirtutem ⁊
p̄sēciam· s; speculatores facti illi᷑ magnitudinis· Acci
piens eniī a deo patre honorem ⁊ glīam uoce delap
sa ad eum huī a magnifica glīa· hic ē filius mēs
dilectus in q̄ m̄ complacui ipm̄ audite· ⁊ hāc uo
cē nos audiuimū de celo allatam cū eēm̄ cū ipō in
monte sc̄o· Et hēm̄s firmiorē pphiticum sīmonē cui
b̄n̄ facitis attendentes q̄si lucerne lucenti ī caligino
so loco donī dies lucescat ⁊ lucif̄ oriat̄ ī cordib; uris.
h̄ p̄mū intelligentes q̄ omīs pphia scripture ppra int̄
p̄tatione ñ fit. Nō .n. uoluntate humana allata
ē pphia: s; spu sc̄o inspirati loc̄ti sūt sc̄i dī hōies. II
Fuerunt ū pseudo pp̄he in pplō: sicut ⁊ in uob̄
erūt magr̄i mendaces· q̄ introducēt sectas
pdicōnis· ⁊ eum q̄ emit eos dnī negant· supducen
tes s̄ celerem pdicōnem· ⁊ multi secuntē eor̄ luxu

rias p quos uia ueritatis blasphemabit̄· ⁊ in auari
ciam fictis ūbis de uob̄ negociabunt̄· quib; iudici
um iam olim ñ cessat· ⁊ pdicio eor̄ dormitat. Si .n.
dš angelis peccantib; ñ pepcit· s; rudentib; inferni
detractos ī tartarū tradidit cruciandos ī iudiciū
reseruari· ⁊ originali mundo ñ pepcit· s; octauū
noe iusticie p̄conem custodiuit· diluuiū mundo
impior̄ inducens· ⁊ ciuitates sodomor̄ ⁊ gomor
reor̄ in cinerem redigens euersione dampnauit· exem
plū eor̄ qui impie acturi sūt ponens· ⁊ iustū loth
oppssum a nephandor̄ iniuria ac luxuriosa ɔuersati
one eripuit· aspectu .n. ⁊ auditu iust̄ erat· habitās
apd eos q̄ de die in diem aīam iustam iniq̄s opib;
cruciabant· nouit .n. dš pios de temptatione eripe
re· iniq̄s ū in die iudicii reseruare cruciandos· magis
aūt eos qui p̄ carnē ī concupiscēcia inmundicie ābu
lant· dnātionēq; ɔtempnūt· audaces· s̄ placen
tes· sectas ñ metuunt introducē blasphemantes.
ū angeli fortitudine ⁊ uirtute cū sint maiores non
portant ad̄ ūsum se execrabile iudiciū· Hij uero
uelut irronabilia pecora naturalr̄ in captionē ⁊ in
pniciē in hīs q̄ ignorant blasphemantes ī cor
ruptione sua pibunt recedem iusticie uolupta
tē existimantes diei delicias coinquinationes ⁊ ma
cule deliciis affluentes ī conuiuiis suis luxuriantes
uobiscū· oclos habentes plenos adulterii ⁊ incessabi
lis delicti· pellicientes aīas instabiles· cor auarici
a exercitatum hn̄tes· maledictōnis filii· derelinq̄n
tes rectam uiā errauerunt secuti uiam balaam ex
bosor q̄ mercedem iniq̄tatis amauit· correptōem ū
habuit sue uesanie subiugale mutū· hōis uoce lo
q̄ns phibuit pp̄he insipientiā· Hij sunt fontes si
ne aq̄· ⁊ nebule turbinib; exagitate· quib; caligo te
nebrar̄ reseruat̄. Supbiam .n. uanitatis loquētes
pelliciunt ī desideriis carnis luxurie eos qui paululū
effugiūt· q̄ in errore ɔuersati libtatē pmittentes:
cū ipi serui sīt corruptōis. A q̄ .n. quis supat̄ e: h̄
⁊ seruus ē. Si .n. refugientes coinq̄nationes mūdi
ī cognitōe dnī nr̄i ⁊ saluatoris ihu xpi· hiis rurs᷑
īplicati supant̄: facta sūt eis p̄iora deteriora p̄oribus.

Melius enim erat illis non cognoscere viam iustitie: quam post
agnitionem retrorsum converti ab eo quod illis traditum est
sancto mandato. Contigit enim eis illud veri proverbii. Canis
reversus ad vomitum suum: et sus lota in volutabro luti.
III Hanc ecce vobis karissimi scribo secundam epistolam: in
quibus vestram excito in commonitione sinceram
mentem. ut memores sitis eorum que predixi verborum a sanctis
prophetis et apostolorum vestrorum preceptorum domini et salvatoris. Hoc
primum scientes quod venient in novissimis diebus in de-
ceptione illusores iuxta proprias concupiscentias ambu-
lantes et dicentes. Ubi est promissio aut adventus eius?
Ex quo enim patres dormierunt: sic omnia perseverant ab
initio creature. Latet enim eos hoc volentes. quod celi erant
prius et terra de aqua et per aquam consistens dei verbo. per que ille
tunc mundus aqua inundatus periit. Celi autem qui nunc sunt et ter-
ra eodem verbo repositi sunt igni reservati in diem iu-
dicii et perditionis impiorum hominum. Unum vero hoc non lateat
vos karissimi: quia unus dies apud dominum sicut mille anni. et
mille anni sicut unus dies. Non tardat dominus promissis:
sed patienter agit propter vos nolens aliquos perire. sed omnes ad
penitentiam reverti. Adveniet autem dies domini ut fur. in quo
magno celi impetu transient. elementa solventur. terra
autem et que in ipsa sunt exurentur. Cum hec igitur omnia dissol-
venda sint: quales vos oportet esse in sanctis conversationibus
et pietatibus expectantes et properantes in adventum diei
per quem celi ardentes solventur. et elementa ignis ar-
dore tabescent. Novos vero celos et novam terram et pro-
missa ipsius expectamus. in quibus iustitia habitat. Propter
quod karissimi hec expectantes satagite immaculati et invi-
olati inveniri ei in pace. et domini nostri longanimitatem
salutem arbitramini: sicut et karissimus frater noster paulus
secundum datam sibi sapientiam scripsit vobis sicut et in omnibus epi-
stolis loquens in eis de his. in quibus sunt quedam difficilia intel-
lectu. que indocti et instabiles depravant sicut et cete-
ras scripturas ad suam ipsorum perditionem. Vos igitur fra-
tres prescientes custodite. ne insipientium errore tra-
ducti excidatis a propria firmitate. Crescite vero in gratia
et cognitione domini nostri ihesu christi et salvatoris.
Ipsi gloria et nunc et in diem eternitatis. Amen.

Incipit prima epistola Iohannis.

Quod fuit ab initio quod audivimus quod
vidimus oculis nostris quod perspeximus et
manus nostre contrectaverunt de verbo vite
et vita manifestata est et vidimus et
testamur et annuntiamus vobis
vitam eternam. que erat apud patrem et apparuit nobis. quod
vidimus et audivimus annuntiamus vobis: ut et vos so-
cietatem habeatis nobiscum. et societas nostra sit cum patre
et filio eius ihesu christo. Et hec scribimus vobis ut gaudeatis.
et gaudium vestrum sit plenum. Et hec est annuntiatio quam
audivimus ab eo et annuntiamus vobis quoniam deus lux est et
tenebre in eo non sunt ulle. Si dixerimus quoniam societa-
tem habemus cum eo et in tenebris ambulamus: mentimur
et non facimus veritatem. Si autem in luce ambulamus sicut et ip-
se est in luce: societatem habemus ad invicem. et sanguis ihesu
filii eius emundat nos ab omni peccato. Si dixerimus quoniam
peccatum non habemus: nos ipsos seducimus. et veritas in nobis
non est. Si confiteamur peccata nostra fidelis et iustus est ut
remittat nobis peccata nostra et emundet nos ab omni
iniquitate. Si dixerimus quoniam non peccavimus: mendacem faci-
mus eum et verbum eius non est in nobis. Filioli mei hec scri-
bo vobis ut non peccetis. Sed et si quis peccaverit: advocatum
habemus apud patrem ihesum christum iustum. et ipse est propitiatio
pro peccatis nostris. non pro nostris autem tantum sed et pro totius mundi. Et
in hoc scimus quoniam cognovimus eum: si mandata eius obser-
vemus. Qui dicit se nosse deum et mandata eius non custo-
dit: mendax est et in eo veritas non est. Qui autem servat ver-
bum eius: vere in hoc caritas dei perfecta est. In hoc scimus quoniam in
ipso sumus. Qui dicit se in ipso manere: debet sicut ille ambula-
vit et ipse ambulare. Karissimi: mandatum novum non scri-
bo vobis: sed mandatum vetus quod habuistis ab initio. Man-
datum vetus: est verbum quod audistis. Iterum mandatum no-
vum scribo vobis quod est verum et in ipso et in vobis. quia tene-
bre transierunt et verum lumen iam lucet. Qui dicit se in lu-
ce esse et fratrem suum odit: in tenebris est usque adhuc.
Qui diligit fratrem suum in lumine permanet: et scanda-
lum in eo non est. Qui autem odit fratrem suum in tenebris est et in
tenebris ambulat et nescit quo eat quoniam tenebre ob-
cecaverunt oculos eius. II
Scribo vobis filioli: quoniam remittuntur vobis peccata

ipsius nomen eius. Scribo vobis patres: quoniam cognovistis eum qui ab initio est. Scribo vobis adolescentes: quoniam vicistis malignum. Scribo vobis infantes: quia cognovistis patrem. Scribo vobis patres: quia cognovistis eum qui ab initio est. Scribo vobis iuvenes quoniam fortes estis et verbum dei in vobis manet et vicistis malignum. Nolite diligere mundum: neque ea que in mundo sunt. Si quis diligit mundum non est caritas patris in eo: quoniam omne quod est in mundo concupiscentia carnis est et concupiscentia oculorum et superbia vite. que non est ex patre sed ex mundo est. Et mundus transibit et concupiscentia eius. Qui autem facit voluntatem dei: manet in eternum. Filioli novissima hora est. Et sicut audistis quia antichristus venit: nunc autem antichristi multi facti sunt: unde scimus quia novissima hora est. Ex nobis prodierunt sed non erant ex nobis. Nam si fuissent ex nobis: permansissent utique nobiscum. sed ut manifesti sint quoniam non sunt omnes ex nobis. Sed vos unctionem habetis a sancto: et nostis omnia. Non scripsi vobis quasi ignorantibus veritatem: sed quasi scientibus eam: et quoniam omne mendacium ex veritate non est. Quis est mendax: nisi is qui negat quoniam Ihesus non est christus? Hic est antichristus: qui negat patrem et filium. Omnis qui negat filium: nec patrem habet. qui autem confitetur filium et patrem habet. Vos quod audistis ab initio: in vobis maneat. Si in vobis permanserit quod ab initio audistis: et vos in filio et patre manebitis. Et hec est repromissio quam ipse pollicitus est nobis vitam eternam. Hec scripsi vobis de hiis qui seducunt vos. Et vos unctionem quam accepistis ab eo maneat in vobis. et non necesse habetis ut aliquis doceat vos. sed sicut docet vos unctio eius de omnibus: et verum est et non est mendacium. et sicut docuit vos manete in eo. Et nunc filioli manete in eo. ut cum apparuerit: habeamus fiduciam et non confundamur ab eo in adventu eius. Si scitis quoniam iustus est: scitote quoniam omnis qui facit iustitiam ex ipso natus est.

III

Videte qualem caritatem dedit nobis pater ut filii dei nominemur et simus. Propter hoc mundus non novit nos: quia non novit eum. Karissimi nunc filii dei sumus: et nondum apparuit quid erimus. Scimus quoniam cum apparuerit similes ei erimus: quoniam videbimus eum sicuti est. Et omnis qui habet spem hanc in eo: sanctificat se sicut ille sanctus est. Omnis qui facit peccatum: et iniquitatem facit. et peccatum est iniquitas. Et scitis quia ille apparuit ut peccata tolleret: et peccatum in eo non est. Omnis qui in eo manet non peccat: et omnis qui peccat non videt eum: nec cognovit eum. Filioli: nemo vos seducat. Qui facit iustitiam iustus est: sicut et ille iustus est. Qui facit peccatum ex diabolo est: quoniam ab initio diabolus peccat. In hoc apparuit filius dei: ut dissolvat opera diaboli. Omnis qui natus est ex deo peccatum non facit: quoniam semen ipsius in eo manet: et non potest peccare quoniam ex deo natus est. In hoc manifesti sunt filii dei: et filii diaboli. Omnis qui non est iustus non est ex deo: et qui non diligit fratrem suum: quoniam hec est annunciatio quam audistis ab initio ut diligatis alterutrum et non sicut Chaym qui ex maligno erat et occidit fratrem suum. Et propter quid occidit eum? Quoniam opera eius maligna erant: fratris autem eius iusta. Nolite mirari fratres si odit vos mundus. Nos scimus quoniam translati sumus de morte ad vitam: quoniam diligimus fratres. Qui non diligit: manet in morte. Omnis qui odit fratrem suum: homicida est. Et scitis quia omnis homicida non habet vitam eternam in semet ipso manentem. In hoc cognovimus caritatem dei: quoniam ille pro nobis animam suam posuit: et nos debemus pro fratribus animas ponere. Qui habuerit substantiam mundi huius et viderit fratrem suum necesse habere et clauserit viscera sua ab eo: quomodo caritas dei manet in eo? Filioli mei non diligamus verbo neque lingua: sed opere et veritate. In hoc cognoscimus quoniam ex veritate sumus: et in conspectu eius suademus corda nostra. quoniam si reprehenderit nos cor nostrum: maior est deus corde nostro et novit omnia. Karissimi si non reprehenderit nos cor nostrum: fiduciam habemus ad deum: et quicquid petierimus accipiemus ab eo: quoniam mandata eius custodimus: et ea que sunt placita coram eo facimus. Et hoc est mandatum eius ut credamus in nomine filii eius Ihesu Christi: et diligamus alterutrum sicut dedit mandatum nobis. Qui servat mandata eius: in illo manet et ipse in eo. Et in hoc scimus quoniam manet in nobis de spiritu quem nobis dedit.

IIII

Karissimi: nolite omni spiritui credere. sed probate spiritus si ex deo sint: quoniam multi pseudo prophete exierunt in mundum. In hoc cognoscitur spiritus dei. Omnis spiritus qui confitetur Ihesum Christum in carne venisse: ex deo est: et omnis spiritus qui solvit

nium: ex deo non est. et hic est antichristi, de quo audistis quoniam
venit: et nunc iam in mundo est. Vos ex deo estis filioli
et vicistis eum. quoniam maior est qui in vobis est quam qui in mun
do. Ipsi de mundo sunt: ideo de mundo loquuntur et mun
dus eos audit. nos ex deo sumus. qui novit deum audit
nos. qui non est ex deo non audit nos. In hoc cognosci
mus spiritum veritatis et spiritum erroris. Karissimi diligamus nos
invicem: quia caritas ex deo est. et omnis qui diligit ex
deo natus est et cognoscit deum. Qui non diligit non no
vit deum. quoniam deus caritas est. In hoc apparuit caritas dei
in nobis quoniam filium suum unigenitum misit deus in mun
dum: ut vivamus per eum. In hoc est caritas non quasi nos di
lexerimus deum. sed quoniam ipse prior dilexerit nos. et misit fili
um suum propitiationem pro peccatis nostris. Karissimi: si deus dile
xit nos: et nos debemus alterutrum diligere. Deum nemo
vidit umquam. Si diligamus invicem: deus in nobis
manet. et caritas eius in nobis perfecta est. In hoc cogno
scimus quoniam in eo manemus et ipse in nobis: quoniam de
spiritu suo dedit nobis. Et nos vidimus et testificamur. quo
niam deus misit filium suum salvatorem mundi. Quis
quis confessus fuerit quoniam Iesus est filius dei deus in eo ma
net et ipse in deo. et nos cognovimus et credidimus cari
tati: quam habet deus in nobis. Deus caritas est. et qui manet
in caritate: in deo manet et deus in eo. In hoc perfecta est
caritas dei nobiscum. ut fiduciam habeamus in die
iudicii: quia sicut ille est et nos sumus in hoc mundo.
Timor non est in caritate. quia perfecta caritas foras
mittit timorem. quoniam timor penam habet. qui autem timet
non est perfectus in caritate. Nos ergo diligamus deum:
quoniam deus prior dilexit nos. Si quis dixerit quoniam diligo
deum. et fratrem suum oderit: mendax est. Qui enim non
diligit fratrem suum quem videt. deum quem non videt quo
modo potest diligere. Et hoc mandatum a deo habemus. ut qui
diligit deum: diligat et fratrem suum. V
Omnis qui credit quoniam Iesus est Christus: ex deo
natus est. et omnis qui diligit eum qui genuit: diligit eum
qui natus est ex eo. In hoc cognoscimus quoniam diligimus
natos dei. cum deum diligimus. et mandata eius facimus.
Hec est enim caritas dei ut mandata eius custodiamus.
et mandata eius gravia non sunt: quoniam omne quod natum est

ex deo vincit mundum. et hec est victoria que vincit mun
dum: fides nostra. Quis est autem qui vincit mundum
nisi qui credit quoniam Iesus est filius dei? Hic est qui venit
per aquam et sanguinem Iesus Christus. Non in aqua solum: sed in
aqua et sanguine. Et spiritus est qui testificatur quoniam Christus est ve
ritas. quoniam tres sunt qui testimonium dant in celo. pater. verbum. et
spiritus sanctus et hii tres unum sunt. Et tres sunt qui testimo
nium dant in terra. spiritus. aqua et sanguis. et tres unum sunt.
Si testimonium hominum accipimus: testimonium dei maius est.
quoniam hoc est testimonium dei quod maius est: quia testificatus est
de filio suo. Qui credit in filium dei: habet testimonium
dei in se. qui non credit in filio mendacem facit eum. quoniam
non credit testimonio quod locutus est de filio suo. Et hoc
testimonium est quoniam vitam dedit nobis deus. et hec vita in filio
eius est. Qui habet filium: habet vitam. qui non habet filium
dei: non habet vitam. Hec scribo vobis ut sciatis quoniam
vitam habetis eternam: qui creditis in nomine filii dei.
Et hec est fiducia quam habemus ad eum. quia quodcumque
petierimus secundum voluntatem eius audiet nos. et scimus quia au
dit quidquid petierimus. scimus quoniam habemus postulationes:
quas postulamus ab eo. Qui scit fratrem suum peccare non
ad mortem. petat et dabitur ei vita peccanti non ad mor
tem. est peccatum ad mortem: non pro illo dico ut roget quis. Omnis
iniquitas peccatum est: et est peccatum ad mortem. Scimus quia om
nis qui natus est ex deo non peccat. sed generatio dei con
servat eum. et malignus non tangit eum. Scimus quoniam
ex deo renati sumus. et mundus totus in maligno posi
tus est. Et scimus quoniam filius dei venit. et dedit nobis
sensum. ut cognoscamus deum verum et simus in vero filio eius.
Hic est verus deus: et vita eterna. Filioli: custodite vos
a simulacris. Epistola secunda Iohannis.
Senior electe domine et natis eius: quos
ego diligo in veritate. et non ego so
lus sed omnes qui cognoverunt veritatem
propter veritatem que permanet in nobis
et nobiscum erit in eternum: sit vobiscum gratia et misericordia.
et pax a deo patre et Christo Iesu filio patris in veritate et ca
ritate. Gavisus sum valde quoniam inveni de filiis tuis
ambulantes in veritate: sicut mandatum accepimus a
patre. Et nunc rogo te domina non tamquam mandatum no

nouum scribens tibi sed quod habuimus ab initio ut diligamus
alterutrum. Et hec est caritas ut ambulemus secundum mandata
eius. Hoc est enim mandatum ut quemadmodum audistis ab in-
itio in eo ambuletis. quoniam multi seductores exierunt in
mundum qui non confitentur iesum christum uenisse in carne.
hic est seductor et antichristus. Videte uos met ipsos ne perda-
tis que operati estis. sed ut mercedem plenam accipia-
tis. Omnis qui recedit et non permanet in caritate christi
deum non habet. qui permanet in doctrina: hic filium et pa-
trem habet. Si quis uenit ad uos et hanc doctrinam non af-
fert: nolite recipere eum in domum. nec aue ei dixeritis. Qui
enim dicit illi aue: communicat operibus illius malignis.
Ecce predixi uobis: ut in die domini nostri non confundamini.
Plura habens uobis scribere nolui per cartam et atra-
mentum. spero enim me futurum apud uos et os ad os loqui:
ut gaudium uestrum sit plenum. Salutant te filie soro-
ris tue electe. Gratia tecum. Epistola
Senior gaio karissimo tertia iohannis
quem ego diligo in ueritate. Karissime de
omnibus orationem facio prospere te ingre-
di et ualere: sicut prospere agit anima tu-
a. Gauisus sum ualde uenientibus fratribus et testimonium per-
hibentibus ueritati tue: sicut tu in ueritate ambulas. Ma-
iorem horum non habeo gratiam: quam ut audiam filios meos in
ueritate ambulare. Karissime fideliter facis quicquid operaris in
fratres et hoc in peregrinos: qui testimonium reddiderunt cari-
tati tue in conspectu ecclesie. quos benefaciens deduces digne deo.
Pro nomine enim eius profecti sunt nichil accipientes a genti-
libus. Scripsissem forsitan ecclesie. sed is qui amat primatum
gerere in eis diotrepes non recipit nos: propter hoc si uenero com-
moneam eius opera que facit uerbis malignis garriens in
nos. Et quasi ei non ista sufficiant. nec ipse suscipit fratres. et
eos qui suscipiunt prohibet. et de ecclesia eicit. Karissime no-
li imitari malum: sed quod bonum est. Qui benefacit ex
deo est. qui malefacit non uidet deum. Demetrio testimonium
redditur ab omnibus et ab ipsa ueritate et nos testimonium perhibe-
mus. et nosti quoniam testimonium nostrum uerum est. Multa habui scribere
tibi sed nolui per atramentum et calamum scribere tibi. spero autem
protinus te uidere. et os ad os loquemur. Salutant te amici.
Saluta tu amicos nominatim. Epistola Iude.

Iudas iesu christi seruus frater autem iacobi. hiis qui sunt in
deo patre dilectis et christo iesu conseruatis et uocatis. misericordi-
a uobis et pax et caritas adimpleatur. Karissimi omnem sollici-
tudinem faciens scribendi uobis de communi salute uestra ne-
cesse habui scribere uobis deprecans supercertari semel tradi-
te sanctis fidei. Subintroierunt enim quidam homines qui olim
prescripti sunt in hoc iudicium impii: dei nostri gratiam trans-
ferentes in luxuriam. et solum dominatorem et dominum no-
strum iesum christum negantes. Commonere autem uos uo-
lo scientes semel omnia. quoniam iesus populum de terra egypti
saluans: secundo eos qui non crediderunt perdidit. Ange-
los uero qui non seruauerunt suum principatum. sed derelique-
runt suum domicilium in iudicium dei magni uincu-
lis eternis sub caligine reseruauit. sicut sodoma et
gomorra et finitime ciuitates simili modo exfornica-
te et abeuntes post carnem alteram: facte sunt exemplum
ignis eterni penam sustinentes. Similiter autem et hii
qui carnem quidem suam maculant. et dominationem autem
spernunt. maiestatem autem blasphemant. Cum michael ar-
changelus cum diabolo disputans altercaretur de moy-
si corpore: non est ausus iudicium inferre blasphemie.
sed dixit. imperet tibi dominus. Hii autem quecumque quidem igno-
rant: blasphemant. quecumque autem naturaliter tam-
quam muta animalia norunt: in hiis corrumpuntur.
Ve illis qui in uia caym abierunt. et erro- I
re balaam mercede effusi sunt. et contradictione
chore perierunt. Hii sunt in epulis suis macule conui-
uantes sine timore. semet ipsos pascentes. nubes si-
ne aqua que a uentis circumferuntur. arbores autum-
nales. infructuose. bis mortue. eradicate. fluctus
feri maris despumantes suas confusiones. sidera
errantia quibus procella tenebrarum in eternum seruata
est. Prophetauit autem de hiis septimus ab adam enoch
dicens. Ecce uenit dominus in sanctis milibus suis facere iu-
dicium contra omnes et arguere omnes impios de omnibus
operibus impietatis eorum quibus impie egerunt. et de om-
nibus duris que locuti sunt contra eum peccatores impii. Hii
sunt murmuratores querelosi secundum desideria sua ambulantes. et
os eorum loquitur superbiam. mirantes personas que-
stus causa. Vos autem karissimi memores estote uerborum que

predicta sunt ab apostolis domini nostri ihesu christi qui dice-
bant vobis quoniam in novissimo tempore venient illusores
secundum desideria sua ambulantes in impietatibus. Hii
sunt qui segregant semetipsos animales spiritum non
habentes. Vos autem karissimi superedificantes vosmet ip-
sos sanctissime vestre fidei in spiritu sancto orantes ipsos vos
in dilectione dei servate expectantes misericordiam domini
nostri ihesu christi in vitam eternam. Et hos quidem argui-
te iudicatos. illos vero salvate de igne rapientes.
aliis autem misereamini in timore. odientes eam que
carnalis est maculatam tunicam. Ei autem qui pot-
est vos conservare sine peccato et constituere ante conspectum
glorie sue immaculatos in exultatione in adventu
domini nostri ihesu christi. soli deo salvatori nostro per ihesum christum
dominum nostrum gloria. magnificentia. imperium et po-
testas ante omne seculum. et nunc et in omnia secula seculorum.
Amen.

Incipit liber apocalipsis iohannis.

APOCALIPSIS

ihesu christi quam dedit illi de-
us palam facere servis
suis que oportet fieri cito.
et significavit mit-
tens per angelum suum ser-
vo suo iohanni. qui testimo-
nium perhibuit verbo dei. et testimonium ihesu christi in his
quecumque vidit. Beatus qui legit et audit verba prophe-
tie huius libri: et servat ea que in ea scripta sunt. tempus
enim prope est. Iohannes. vii. ecclesiis que sunt in asia. gra-
tia vobis et pax ab eo qui erat et qui est et qui ven-
turus est. et a vii. spiritibus qui in conspectu throni eius sunt.
et ab ihesu christo qui est testis fidelis primogenitus mor-
tuorum et princeps regum terre. qui dilexit nos. et la-
vit nos a peccatis nostris in sanguine suo. et fecit nos
regnum et sacerdotes deo et patri suo. ipsi gloria et imperium in
secula seculorum. amen. Ecce venit cum nubibus et videbit eum
omnis oculus. et qui eum pupugerunt. et tunc plangent se
super eum omnes tribus terre. etiam amen. Ego sum alpha
et ω. principium et finis. dicit dominus deus. qui est et qui erat.
et qui venturus est omnipotens. Ego iohannes frater vester et particeps
in tribulatione et regno et patientia in ihesu: fui in
insula que appellatur pathmos propter verbum dei
et testimonium ihesu christi. fui in spiritu in dominica die.
et audivi post me vocem magnam tamquam tube dicen-
tis. Quod vides scribe in libro. et mitte. vii. ecclesiis que
sunt in asya. ephesum. et smirne. et pergamo. et thyati-
re. et sardis. et philadelphie. et laodicie. Et conver-
sus sum ut viderem vocem que loquebatur mecum.
Et conversus. vidi. vii. candelabra aurea. et in medi-
o. vii. candelabrorum aureorum similem filio hominis. vesti-
tum podere. et precinctum ad mamillas zona aurea.
caput autem eius et capilli erant candidi tamquam lana
alba. et tamquam nix. et oculi eius tamquam flamma ignis.
et pedes eius similes auricalco sicut in camino ardenti.
et vox illius tamquam vox aquarum multarum. et habebat in dex-
tera sua. vii. stellas. et de ore eius gladius ex utraque par-
te acutus exibat. et facies eius sicut sol lucet in virtute
sua. Et cum vidissem eum. cecidi ad pedes eius tamquam
mortuus. et posuit dexteram suam super me dicens. No-
li timere. ego sum primus et novissimus. et sum vivus ys. xliiii. b
et fui mortuus. et ecce sum vivens in secula seculorum.
et habeo claves mortis et inferni. Scribe ergo que vidisti
et que sunt et que oportet fieri post hec. Sacramentum septem
stellarum quas vidisti in dextera mea: et septem
candelabra aurea. Septem stelle: angeli sunt vii.
ecclesiarum. et vii. candelabra aurea: vii. ecclesie sunt. II

Et angelo ephesi ecclesie scribe. Hec dicit qui
tenet vii. stellas in dextera sua. qui ambu-
lat in medio vii. candelabrorum aureorum. Scio opera tua
et laborem et patientiam tuam. et quia non potes sustinere
malos. et temptasti eos qui se dicunt apostolos esse et non
sunt. et invenisti eos mendaces. et patientiam habes. et sus-
tinuisti propter nomen meum et non defecisti. Sed habeo adver-
sum te pauca quod caritatem tuam primam reliquisti. Me-
mor esto itaque unde excideris. et age penitentiam. et prima
opera fac. Sin autem venio tibi cito. et movebo candelabrum
tuum de loco suo: nisi penitentiam egeris. Sed hoc habes bonum
quia odisti facta nicholaitarum que et ego odi. Qui habet
aures audiendi: audiat. quid spiritus dicat ecclesiis. 9; v. Ec. xxui

Vincenti dabo edere de ligno vite quod est in paradiso dei mei. Et angelo ecclesie smirne scribe. Hec dicit primus et novissimus qui fuit mortuus et vivit. Scio tribulationem tuam et paupertatem tuam et paupertatem tuam, sed dives es et blasphemaris ab his qui dicunt se iudeos esse et non sunt: sed sunt synagoga sathane. Nichil horum timeas que passurus es. Ecce missurus est diabolus ex vobis in carcerem ut temptemini: et habebitis tribulationem x. diebus. Esto fidelis usque ad mortem: et dabo tibi coronam vite. Qui habet aures audiendi audiat: quid spiritus dicat ecclesiis. Qui vicerit: non ledetur a morte secunda. Et angelo pergami ecclesie scribe. Hec dicit qui habet rumpheam ex utraque parte acutam. Scio ubi habitas ubi sedes est sathane et tenes nomen meum, et non negasti fidem meam et in diebus illis antipas testis meus fidelis qui occisus est apud vos ubi sathanas habitat, sed habeo adversum te pauca: quia habes illic tenentes doctrinam balaam qui docebat balaac mittere scandalum coram filiis israel edere et fornicari: ita habes et tu tenentes doctrinam nicolaitarum. Similiter penitentiam age, si quo minus veniam tibi cito et pugnabo cum illis in gladio oris mei. Qui habet aures audiendi audiat: quid spiritus dicat ecclesiis. Vincenti dabo manna absconditum et dabo ei calculum candidum et in calculo nomen novum scriptum: quod nemo scit nisi qui accipit. Et angelo thiatire ecclesie scribe. Hec dicit filius dei qui habet oculos tamquam flammam ignis: et pedes eius similes auricalco. Novi opera tua et fidem tuam et caritatem tuam et ministerium et patientiam tuam et novissima opera tua plura prioribus: sed habeo adversum te pauca quia permittis mulierem iezabel que se dicit propheten et docere et seducere servos meos fornicari et manducare de ydolotitis. Et dedi illi tempus ut penitentiam ageret et non vult penitere a fornicatione sua. Ecce mitto eam in lectum et qui mechantur cum ea in tribulatione maxima erunt: nisi penitentiam egerint ab operibus suis. Et filios eius interficiam in morte et scient omnes ecclesie quia ego sum scrutans corda et renes et dabo unicuique vestrum secundum opera sua. Vobis autem dico et ceteris qui thiatire estis quicumque non habent doctrinam hanc, qui non cognoverunt altitudinem sathane quemadmodum dicunt. Non mittam super vos aliud pondus, tamen id quod habetis tenete donec veniam, et qui vicerit et custodierit usque in finem opera mea dabo illi potestatem super gentes et reget eas in virga ferrea et tamquam vas figuli confringentur sicut et ego accepi a patre meo: et dabo illi stellam matutinam. Qui habet aures audiendi audiat quid spiritus dicat ecclesiis.

III

Et angelo ecclesie sardis scribe. Hec dicit qui habet vii. spiritus dei et stellas vii. Scio opera tua quia nomen habes quod vivas et mortuus es. Esto vigilans et confirma cetera que moritura erant. Non enim invenio opera tua plena coram deo meo. In mente ergo habe qualiter acceperis et audieris et serva et penitentiam age. Si ergo non vigilaveris: veniam ad te tamquam fur et nescies qua hora veniam ad te, sed habes pauca nomina in sardis: que non inquinaverunt vestimenta sua et ambulabunt mecum in albis quia digni sunt. Qui vicerit: sic vestietur vestimentis albis et non delebo nomen eius de libro vite et confitebor nomen eius coram patre meo et coram angelis eius. Qui habet aures audiendi audiat: quid spiritus dicat ecclesiis. Et angelo philadelphie ecclesie scribe. Hec dicit sanctus et verus qui habet clavem david qui aperit et nemo claudit claudit et nemo aperit. Scio opera tua. Ecce dedi coram te ostium apertum quod nemo potest claudere quia modicam habes virtutem et servasti verbum meum et non negasti nomen meum. Ecce dabo tibi de synagoga sathane qui dicunt se iudeos esse et non sunt sed mentiuntur. Ecce faciam illos ut veniant et adorent ante pedes tuos. Et scient quia ego dilexi te quoniam servasti verbum patientie mee. Et ego servabo te ab hora temptationis que ventura est in orbem universum temptare habitantes in terra. Ecce venio cito. Tene quod habes ut nemo accipiat coronam tuam. Qui vicerit: faciam illum columpnam in templo dei mei et foras non egre

dicetur amplius. et scribam super eum nomen dei mei et nomen civitatis dei mei nove ierusalem que descendit de celo a deo meo et nomen meum novum. Qui habet aures audiendi audiat quid spiritus dicat ecclesiis.

Et angelo laodicie ecclesie scribe. Hec dicit amen testis fidelis et verus qui est principium creature dei. Scio opera tua quia neque calidus neque frigidus es. utinam frigidus esses aut calidus. sed quia tepidus es et nec frigidus nec calidus: incipiam te evomere ab ore meo. quia dicis quod dives sum et locupletatus et nullius egeo. et nescis quia tu miser es et miserabilis et pauper et cecus et nudus. Suadeo tibi emere a me aurum ignitum probatum ut locuples fias. et vestimentis albis induaris. et non appareat confusio nuditatis tue. et collirio inunge oculos tuos ut videas. Ego quos amo arguo et castigo. Emulare ergo et penitentiam age. Ecce sto ad ostium et pulso. si quis audierit vocem meam et aperuerit ianuam: introibo ad illum et cenabo cum illo et ille mecum. Qui vicerit: dabo ei sedere in throno meo sicut et ego vici et sedi cum patre meo in throno eius. Qui habet aures audiendi audiat quid spiritus dicat ecclesiis.

IIII

Post hec vidi et ecce ostium in celo apertum. et vox prima quam audivi tamquam tube loquentis mecum dicens. Ascende huc et ostendam tibi que oportet fieri cito post hec. Statim fui in spiritu. et ecce sedes posita erat in celo: et supra sedem sedens. Et qui sedebat similis erat aspectui lapidis iaspidis et sardini. Et yris erat in circuitu sedis similis visioni smaragdine. et in circuitu sedis sedilia xxiiii. et super thronos viginti quattuor seniores sedentes circumamictos vestimentis albis. et in capitibus eorum coronas aureas. Et de throno procedunt fulgura et voces et tonitrua. et vii. lampades ardentes ante thronum: qui sunt vii. spiritus dei. Et in conspectu sedis tamquam mare vitreum simile cristallo. Et in medio sedis et in circuitu sedis iiii. animalia plena oculis ante et retro. Et animal primum: simile leoni. et secundum animal: simile vitulo. et tertium animal: habens faciem quasi hominis. et quartum animal: simile aquile volanti. Et iiii. animalia singula eorum habebant alas senas. et in circuitu et intus plena sunt oculis. et requiem non habebant die ac nocte dicentia sanctus. sanctus. sanctus dominus deus omnipotens: et qui erat et qui est. et qui venturus est. Et cum darent illa animalia gloriam et honorem et benedictionem sedenti super thronum viventi in secula seculorum: procidebant xxiiii. seniores ante sedentem in throno. et adorabant viventem in secula seculorum mittentes coronas suas ante thronum dicentes. Dignus es domine deus noster accipere gloriam et honorem et virtutem. quia tu creasti omnia et propter voluntatem tuam erant et creata sunt.

V

Et vidi in dextera sedentis super thronum librum scriptum intus et foris. et signatum sigillis vii. Et vidi angelum fortem predicantem voce magna. Quis est dignus aperire librum et solvere signacula eius? Et nemo poterat neque in celo neque in terra neque subtus terram aperire librum neque respicere illum. Et ego flebam multum: quia nemo inventus est dignus aperire librum nec videre illum. Et unus de senioribus dixit michi. Ne fleveris. ecce vicit leo de tribu iuda radix david aperire librum: et solvere vii. signacula eius. Et vidi et ecce in medio throni et iiii. animalium et in medio seniorum agnum stantem tamquam occisum habentem cornua vii. et oculos vii. qui sunt vii. spiritus dei missi in omnem terram. et venit et accepit de dextera sedentis in throno librum. Et cum aperuisset librum iiii. animalia et xxiiii. seniores ceciderunt coram agno habentes singuli citharas et phialas aureas plenas odoramentorum. que sunt orationes sanctorum. Et cantabant canticum novum dicentes. Dignus es domine deus aperire librum et solvere signacula eius. quoniam occisus es et redemisti nos deo in sanguine tuo ex omni tribu et lingua et populo et natione. et fecisti nos deo nostro regnum et sacerdotes et regnabimus super terram. Et vidi et audivi vocem angelorum multorum in circuitu throni et animalium et seniorum. Et erat numerus eorum milia milium dicentium voce magna. Dignus est agnus qui occisus est accipere virtutem et divinitatem et sapientiam et fortitudinem et honorem et gloriam et benedictionem et omnem creaturam que in celo est et que super terram et

mare et que in ea sunt in eo. Et omnes audivi di-
centes sedenti in throno et agno. Benedictio et hono-
r et gloria et potestas in secula seculorum. Et iiii. animalia di-
cebant amen. Et xxiiii. seniores ceciderunt in facies
suas: et adoraverunt viventem in secula seculorum.

VI

Et vidi quod aperuisset agnus unum de vii
signaculis. Et audivi unum de iiii. anima-
libus dicens tamquam vocem tonitrui. Veni et vide.
Et vidi et ecce equus albus et qui sedebat super eum ha-
bebat arcum et data est ei corona et exivit vin-
cens ut vinceret. Et cum aperuisset sigillum secundum au-
divi secundum animal dicens. Veni et vide. Et exivit a-
lius equus rufus et qui sedebat super illum: datum est illi
ut assumeret pacem de terra et ut invicem se interficerent
et datus est illi gladius magnus. Et cum aperuisset sigil-
lum tertium: audivi animal tertium dicens. Veni et vi-
de. Et vidi et ecce equus niger et qui sedebat super eum ha-
bebat stateram in manu sua. Et audivi tamquam
vocem in medio iiii. animalium dicentium. Bilibris tri-
tici denario et tres bilibres ordei denario et vi-
num et oleum ne leseris. Et cum aperuisset sigillum
quartum: audivi vocem quarti animalis dicentis. Veni et
vide et ecce equus pallidus: et qui sedebat super eum no-
men illi mors et infernus sequebatur eum. Et data est
illi potestas super iiii. partes terre interficere gladio.
fame et morte et bestiis terre. Et cum aperuisset sigil-
lum quintum: vidi subtus altare animas interfectorum propter
verbum dei et propter testimonium quod habebant et clama-
bant voce magna dicentes. Usquequo domine sanctus et verus.
non iudicas et non vindicas sanguinem nostrum de hiis qui habi-
tant in terra? Et date sunt eis singule stole albe et
dictum est illis ut requiescerent adhuc modicum tempus do-
nec compleantur conservi eorum et fratres eorum qui interficien-
di sunt sicut et illi. Et vidi cum aperuisset sigillum
sextum. et ecce terremotus factus est magnus. et sol factus
est niger tamquam saccus cilicinus et luna tota facta est
sicut sanguis et stelle celi ceciderunt super terram sicut fi-
cus mittit grossos suos cum a vento magno move-
tur. et celum recessit sicut liber involutus. et omnis mons et
insule de locis suis mote sunt. et reges terre et principes
et tribuni et divites et fortes et omnis servus et liber
absconderunt se in speluncis et petris montium et di-
cent montibus et petris. Cadite super nos et abscondi-
te nos a facie sedentis super thronum et ab ira agni.
quoniam venit magnus dies ire ipsorum et quis poterit stare?

VII

Post hec vidi iiii. angelos stantes super iiii.
angulos terre tenentes iiii. ventos terre:
ne flarent super terram neque super mare neque in ullam
arborem. Et post hec vidi alterum angelum ascendentem
ab ortu solis habentem signum dei vivi et clamavit
voce magna quatuor angelis quibus datum est nocere
terre et mari dicens. Nolite nocere terre et mari neque arbo-
ribus: quoadusque signemus servos dei nostri in frontibus
eorum. Et audivi numerum signatorum centum xliiii. mi-
lia signati ex omni tribu filiorum israel. Ex tribu iu-
da: xii. milia signati. Ex tribu ruben: xii. milia
signati. Ex tribu gad: xii. milia signati. Ex tribu aser:
xii. milia signati. Ex tribu neptalim: xii. milia
signati. Ex tribu manasse: xii. milia signati. Ex tri-
bu symeon: xii. milia signati. Ex tribu levi: xii. milia
signati. Ex tribu ysachar: xii. milia signati. Ex tribu
zabulon: xii. milia signati. Ex tribu ioseph: xii. milia
signati. Ex tribu beniamin: xii. milia signati.
Post hec vidi turbam magnam quam dinumerare ne-
mo poterat: ex omnibus gentibus et tribubus et populis et
linguis. Stantes ante thronum et in conspectu agni a-
micti stolis albis et palme in manibus eorum. Et clama-
bant voce magna dicentes. Salus deo nostro qui
sedet super thronum et agno. Et omnes angeli stabant in
circuitu throni et seniorum et iiii. animalium et ceciderunt in
conspectu throni in facies suas et adoraverunt deum dicen-
tes amen. Benedictio et claritas et sapientia et gratiarum ac-
tio honor et virtus et fortitudo deo nostro in secula seculorum.
amen. Et respondens unus de senioribus dixit mihi. Hii qui
amicti sunt stolis albis qui sunt et unde venerunt?
Et dixi illi. Domine mi tu scis. Et dixit mihi. Hii sunt
qui venerunt de tribulatione magna et laverunt stolas su-
as et dealbaverunt eas in sanguine agni. Ideo sunt an-
te thronum dei et serviunt ei die ac nocte in templo eius. et
qui sedet in throno habitabit super illos. Non esurient neque

sitient amplius neq; cadet sup illos sol nec ullus estꝰ:
qm̄ agnus qui ī medio troni ē reget eos. & dedu
cet illos ad uite fontes aq̄rꝝ. & absterget deus ō
mnem lacrimam ab oculis eoꝝ. VIII
Et cum apuisset sigillum septimū: factū ē
silentiū in celo quasi media hora. Et uidi .vii.
angl'os stantes in ↄspectu dei: & date sūt illis .vii.
tube. Et alius angl's uenit & stetit ante altare ha
bens thuribulū aureū. & data sunt ei incensa mł
ta. ut daret de orōnib; scōꝝ oīm sup altare aure
ū q̄ est an̄ tronum. & ascendit fum' incensoꝝ de
orōnib; scōꝝ de manu angli coram dn̄o. Et acce
pit angl's thuribl'm. & impleuit illud de igne al
taris: & misit in t̄ram. Et fc̄a sunt tonitrua & uo
ces & fulgura & t̄remotus magnꝰ. & vii. angli qui hē
bant .vii. tubas p̄parauīt se ut tuba canerent. Et pri
mꝰ angl's tuba cecinit. & fc̄a est grando & ignis mix
ta in sanguine & missum ē in t̄ram. & t̄cia ps t̄re con
busta ē. & t̄cia pars arboꝝ ↄcremata ē. & om̄e fenū
uiride ↄbustum ē. Et scd's angl's tuba cecinit. & ec
ce tamq̄ mons magnū igne ardens missus ē in ma
re. & fc̄a est tercia ps maris sangꝰ. & mortua ē ter
cia pars creature q̄ habebat aīas ī mari. & t̄cia ps
nauiū int̄iit. Et t̄cius angl's tuba cecinit. & cecidit
de celo stella magna ardens tamq̄m facula. & ceci
dit in t̄ciam pt̄e flumin̄ū. & in fontes aq̄rꝝ. & no
men stelle dicitᷣ absinthiū. & fc̄a est tercia ps aq̄rꝝ
ī absinthiū. & multi hominū mortui sunt de aq̄s
q̄ amare fc̄e sunt. Et q̄rtꝰ angl's tuba cecinit. & pc̄
sa est tercia pars solis & t̄cia ps lune & t̄cia pars
stellaꝝ. ita ut obscuraret' tercia pars eoꝝ. & diei
n̄ luceret t̄cia pars & noctis similit'. Et uidi & audi
ui uocē unīꝰ aquile uolantis p mediū celū dicen
tis uoce magna. Ve. ue. ue. hītantib; in t̄ra. de cet̄
is uocib; trium angloꝝ qui erāt tuba canit̄i. IX
Et quintꝰ angl's tuba cecinit. & uidi stellā
de celo cecidisse in t̄ram. & data est illi cla
uis putei abissi. & apuit puteū abissi. & ascendit
fum' abissi sicut fumꝰ fornacis magne. & obscu
ratus est sol & aer de fumo putei. Et de fumo
putei exierunt locuste in t̄ram. & data est ill' p̄tas
sicut hn̄t potestatem scorpiones t̄re. Et p̄ceptum
ē illis ne lederent fenū terre nec om̄e uiride. nec om̄
arborē n̄ tm̄ homīes qui n̄ hn̄t signum dī in fr̄n
tib; suis. & dictum ē ill' ne occiderent eos. s; ut crucia
rent mensib; .v. & cruciatꝰ eoꝝ ut cruciatꝰ scorpii ē
pcutit hōiem. Et in dieb; illis q̄rent hoīes mortē &
n̄ inuenient eā. & desiderabunt mori hoīes & fugiet
mors ab ipsis. Et similitudines locustaꝝ similes eq̄s
patis ad p̄lium. & sup capita eaꝝ tamq̄m corone si
miles auro. & facies eaꝝ tamq̄m facies hōim. & ha
bebant capillos sicut capillos mulieꝝ. & dentes e
aꝝ sicut dentes leonū erant. & habebant loricas
sicut loricas f̄reas. & uox alaꝝ illaꝝ sic̄ uox cur
ruū equoꝝ multoꝝ currentiū in bellum. & habe
bant caudas siles scorpionū. & aculei erant ī cau
dis eaꝝ. & potestas eaꝝ nocē hominib; m̄sib; .v. & ha
bebant sup se regem anglm̄ abissi. cui nomē ebra
ice abaddon. grece autē apollion. & latine hn̄ nomē
extīminans. Ve unum abiit: & ecce ueniūt adhᶜ
duo ue post h̄. Et sextus angl's tuba cecinit. & au
diui uocē unam ex q̄tuor cornib; altaris aurei.
qd̄ est ante oclos dei dicentē .vi. anglo q̄ habebat
tubā. Solue .iiii. angl'os qui alligati sūt ī flumīe
magno eufrate. Et soluti sūt .iiii. angli q̄ parati e
rant ī horam & diem & m̄sem & annū. ut occide
rent t̄ciam ptem hōium. Et nūs eq̄stris exercitus
uicies milies dena milia. audiui nūm eoꝝ. & ita
uidi eq̄s ī uisiōe. & q̄ sedebant sup eos habebant lo
ricas igneas & iacinctinas & sulphureas. & capita
equoꝝ erant tamq̄ capita leonū. & de ore ipsoꝝ p
cedunt ignis & fumus & sulphꝰ. Ab his t̄b; plagꝭ
occisa est t̄cia ps hōim de igne & de fumo & de sul
phr̄e q̄ pcedebant de ore ipsoꝝ. Potestas enī eq̄ꝝ ī
ore eoꝝ est & in caudis eoꝝ. nam & caude eaꝝ siles
serpentib; hn̄tes capita & in his nocēt. Et ceti hōi
nes q̄ n̄ sunt occisi in his plagis. neq; pn̄iam egꝰ
unt de opib; manuū suaꝝ. ut n̄ adorarent demo
nia & simulacra aurea & argentea & erea & lapide
a & lignea. q̄ nec uidē possunt nec audire. nec am

bulare. et non egerunt penitentiam ab homicidiis suis.
neque a veneficiis suis. neque a fornicatione sua. neque a fur
tis suis.

X

Et vidi angelum alium fortem
descendentem de celo amictum nube. et yri
s in capite eius. et facies eius erat ut sol. et pedes
eius tamquam columpna ignis. et habebat in manu
sua libellum apertum. et posuit pedem suum dextrum
super mare. sinistrum autem super terram. et clamavit vo
ce magna quemadmodum cum leo rugit. Et cum clama
sset locuta sunt .vii. tonitrua voces suas. et cum
locuta fuissent .vii. tonitrua voces suas: scrip
turus eram. Et audivi vocem de celo dicentem. Sig
na que locuta sunt .vii. tonitrua: noli ea scribere.
Et angelus quem vidi stantem super mare et super terram:
levavit manum suam ad celum et iuravit per
viventem in secula seculorum. qui creavit celum et ea que
in eo sunt. et terram et que in ea sunt. et mare et ea
que in eo sunt. quia tempus amplius non erit. sed in diebus vo
cis .vii. angeli cum ceperit tuba canere: consummabitur
misterium dei sicut evangelizavit per servos suos pro
phetas. Et vocem audivi de celo iterum loquentem mecum et
dicentem. Vade et accipe librum apertum de manu angeli
stantis super mare et super terram. Et abii ad angelum
dicens ei ut daret michi librum. Et dixit michi. Accipe. et de
vora illum: et faciet amaricare ventrem tuum. sed in
ore tuo erit dulcis tamquam mel. Et accepi librum de
manu angeli et devoravi eum: et erat in ore meo tam
quam mel dulce. Et cum devorassem eum: amaricatus
est venter meus. Et dixit michi. Oportet te iterum prophetare gen
tibus et populis et linguis. et regibus multis.

XI

Et datus est michi calamus similis virge dicens.
Surge et metire templum dei et altare. et ad
orantes in eo. atrium autem quod est foris templum eice fo
ras et ne metiaris illud. quoniam datum est gentibus et ci
vitatem sanctam calcabunt mensibus .xl. duobus. Et da
bo duobus testibus meis. et prophetabunt diebus mille.
ducentis sexaginta amicti saccis. Hii sunt due
olive et duo candelabra in conspectu domini terre stan
tes. Et si quis voluerit eis nocere: ignis exiet de ore
illorum. et devorabit inimicos eorum. Et si quis voluerit
eos ledere: sic oportet eum occidi. Hii habent potestatem
claudendi celos ne pluat in diebus prophetie ipsorum. et pote
statem habent super aquas convertendi eas in sanguinem. et per
cutere terram omni plaga quotienscumque voluerint. Et cum
finierint testimonium suum: bestia que ascendit de a
bysso faciet adversus illos bellum. et vincet eos et occidet
illos. et iacebunt corpora eorum in plateis civitatis
magne. que vocatur spiritualiter sodoma et egiptus. ubi et
dominus eorum crucifixus est. Et videbunt de populis et tribubus
et linguis et gentibus corpora eorum per tres dies et dimidi
um. et non sinent poni ea in monumentis. et inhabitantes
terram gaudebunt super illos et iocundabuntur. et mu
nera mittent ad invicem. quoniam hii duo prophete cruciave
runt eos qui habitant super terram. Et post tres dies et dimi
dium: spiritus vite a deo intravit in eos. et steterunt super pe
des suos. et timor magnus cecidit super eos qui viderunt
eos. Et audierunt vocem magnam de celo dicentem
illis. Ascendite huc. Et ascenderunt in celum in nube. Et
viderunt illos inimici eorum. Et in illa hora factus est ter
re motus magnus. et decima pars civitatis cecidit. et occisi
sunt in terremotu nomina hominum .vii. milia. et reliqui in ti
more sunt missi. et dederunt gloriam deo celi. Ve secundum a
biit: et ecce ve tertium veniet cito. Et septimus ange
lus tuba cecinit. et facte sunt voces magne in celo dicen
tes. Factum est regnum mundi huius domini nostri et christi eius:
et regnabit in secula seculorum. amen. Et .xxiiii. seniores
qui in conspectu dei sedent in sedibus suis: ceciderunt in
facies suas. et adoraverunt deum dicentes. Gratias agimus
tibi domine deus omnipotens qui es et qui eras et qui venturus es. qui
accepisti virtutem magnam et regnasti. et irate sunt
gentes. et advenit ira tua et tempus mortuorum. et reddere
mercedem servis tuis prophetis et sanctis. et timentibus nomen
tuum pusillis et magnis. et exterminandi eos qui corruperunt
terram.

XII

Et apertum est templum dei in celo
et visa est archa testamenti eius in templo eius.
et facta sunt fulgura et voces et terremotus et grando mag
na. et signum magnum apparuit in celo. mulier ami
cta sole et luna sub pedibus eius. et in capite eius corona
.xii. stellarum. et in utero habens. et clamabat parturiens. et cru
ciabatur ut pariat. Et visum est aliud signum in celo

sitient amplius neque cadet super illos sol neque ullus estus quoniam agnus qui in medio throni est reget eos et deducet illos ad vite fontes aquarum et absterget deus omnem lacrimam ab oculis eorum.

VIII

Et cum aperuisset sigillum septimum factum est silentium in celo quasi media hora. Et vidi vii angelos stantes in conspectu dei: et date sunt illis vii tube. Et alius angelus venit et stetit ante altare habens thuribulum aureum et data sunt ei incensa multa ut daret de orationibus sanctorum omnium super altare aureum quod est ante thronum. Et ascendit fumus incensorum de orationibus sanctorum de manu angeli coram domino. Et accepit angelus thuribulum et implevit illud de igne altaris: et misit in terram. Et facta sunt tonitrua et voces et fulgura et terremotus magnus. Et vii angeli qui habebant vii tubas preparaverunt se ut tuba canerent. Et primus angelus tuba cecinit et facta est grando et ignis mixta in sanguine et missum est in terram et tertia pars terre combusta est et tertia pars arborum concremata est et omne fenum viride combustum est. Et secundus angelus tuba cecinit et et tamquam mons magnus igne ardens missus est in mare et facta est tertia pars maris sanguis et mortua est tertia pars creature que habebant animas in mari et tertia pars navium interiit. Et tertius angelus tuba cecinit et cecidit de celo stella magna ardens tamquam facula et cecidit in tertiam partem fluminum et in fontes aquarum et nomen stelle dicitur absinthium et facta est tertia pars aquarum in absinthium et multi hominum mortui sunt de aquis quia amare facte sunt. Et quartus angelus tuba cecinit et percussa est tertia pars solis et tertia pars lune et tertia pars stellarum ita ut obscuraretur tertia pars eorum et diei non luceret tertia pars et noctis similiter. Et vidi et audivi vocem unius aquile volantis per medium celum dicentis voce magna. Ve ve ve habitantibus in terra de ceteris vocibus trium angelorum qui erant tuba canituri.

IX

Et quintus angelus tuba cecinit et vidi stellam de celo cecidisse in terram et data est illi clavis putei abyssi et aperuit puteum abyssi et ascendit fumus abyssi sicut fumus fornacis magne et obscuratus est sol et aer de fumo putei. Et de fumo putei exierunt locuste in terram et data est illis potestas sicut habent potestatem scorpiones terre. Et preceptum est illis ne lederent fenum terre neque omne viride neque omnem arborem nisi tantum homines qui non habent signum dei in frontibus suis. Et dictum est illis ne occiderent eos sed ut cruciarent mensibus v et cruciatus eorum ut cruciatus scorpii cum percutit hominem. Et in diebus illis querent homines mortem et non invenient eam et desiderabunt mori homines et fugiet mors ab ipsis. Et similitudines locustarum similes equis paratis ad prelium et super capita earum tamquam corone similes auro et facies earum tamquam facies hominum et habebant capillos sicut capillos mulierum et dentes earum sicut dentes leonum erant et habebant loricas sicut loricas ferreas et vox alarum illarum sicut vox curruum equorum multorum currentium in bellum et habebant caudas similes scorpionum et aculei erant in caudis earum et potestas earum nocere hominibus mensibus v. Et habebant super se regem angelum abyssi cui nomen hebraice abaddon grece autem apollion et latine habens nomen exterminans. Ve unum abiit et ecce veniunt adhuc duo ve post hec. Et sextus angelus tuba cecinit et audivi vocem unam ex quatuor cornibus altaris aurei quod est ante oculos dei dicentem vi angelo qui habebat tubam. Solve iiii angelos qui alligati sunt in flumine magno eufrate. Et soluti sunt iiii angeli qui parati erant in horam et diem et mensem et annum ut occiderent tertiam partem hominum. Et numerus equestris exercitus vicies milies dena milia audivi numerum eorum et ita vidi equos in visione et qui sedebant super eos habebant loricas igneas et iacinctinas et sulphureas et capita equorum erant tamquam capita leonum et de ore ipsorum procedunt ignis et fumus et sulphur. Ab his tribus plagis occisa est tertia pars hominum de igne et de fumo et de sulphure quod procedebat de ore ipsorum. Potestas enim equorum in ore eorum est et in caudis eorum. Nam et caude earum similes serpentibus habentes capita et in his nocent. Et ceteri homines qui non sunt occisi in his plagis neque penitentiam egerunt de operibus manuum suarum ut non adorarent demonia et simulacra aurea et argentea et erea et lapidea et lignea que neque videre possunt neque audire neque am

bulare. ꝛ nō egerunt penitentiam ab homicidiis suis.
neque a ueneficiis suis. neque a fornicatione sua. neque a fur
tis suis. Et uidi angelum alium fortem X descendentem de celo amictum nube. ꝛ y
ris in capite eius. ꝛ facies eius erat ut sol. ꝛ pedes
eius tanquam columpna ignis. ꝛ habebat in manu
sua libellum apertum. ꝛ posuit pedem suum dextrum
super mare. sinistrum autem super terram. ꝛ clamauit uo
ce magna quemadmodum cum leo rugit. Et cum clamas
set. locuta sunt. vii. tonitrua uoces suas. ꝛ cum
locuta fuissent. vii. tonitrua uoces suas: scrip
turus eram. Et audiui uocem de celo dicentem. Sig
na que locuta sunt. vii. tonitrua: noli ea scribere.
Et angelus quem uidi stantem super mare ꝛ super terram:
leuauit manum suam ad celum ꝛ iurauit per
uiuentem in secula seculorum. qui creauit celum ꝛ ea que
in eo sunt. ꝛ terram ꝛ ea que in ea sunt. ꝛ mare ꝛ ea
que in eo sunt. quia tempus amplius non erit. sed in diebus uo
cis. vii. angeli cum ceperit tuba canere: consummabitur
misterium dei sicut euangelizauit per seruos suos pro
phetas. Et uocem audiui de celo iterum loquentem mecum ꝛ
dicentem. Uade ꝛ accipe librum apertum de manu angeli
stantis super mare ꝛ super terram. Et abii ad angelum
dicens ei ut daret mihi librum. Et dixit mihi. Accipe. ꝛ de
uora illum: ꝛ faciet amaricare uentrem tuum. sed in
ore tuo erit dulcis tanquam mel. Et accepi librum de
manu angeli ꝛ deuoraui eum: ꝛ erat in ore meo tan
quam mel dulce. Et cum deuorassem eum: amaricatus
est uenter meus. Et dixit mihi. Oportet te iterum prophetare gen
tibus ꝛ populis ꝛ linguis ꝛ regibus multis. XI

Et datus est mihi calamus similis uirge dicens.
Surge ꝛ metire templum dei ꝛ altare. ꝛ ad
orantes in eo. atrium autem quod est foris templum eice fo
ras ꝛ ne metiaris illud. quoniam datum est gentibus ꝛ ci
uitatem sanctam calcabunt mensibus. xl. duobus. Et da
bo duobus testibus meis. ꝛ prophetabunt diebus mille.
ducentis sexaginta amicti saccis. Hii sunt due
oliue ꝛ duo candelabra in conspectu domini terre stan
tes. Et siquis uoluerit eis nocere: ignis exiet de ore
illorum ꝛ deuorabit inimicos eorum. Et siquis uoluerit
eos ledere: sic oportet eum occidi. Hii habent potestatem
claudendi celos ne pluat in diebus prophetie ipsorum. ꝛ potes
tatem habent super aquas conuertendi eas in sanguinem. ꝛ per
cutere terram omni plaga quotienscumque uoluerint. Et cum
finierint testimonium suum: bestia que ascendit de a
bisso faciet aduersus illos bellum. ꝛ uincet eos ꝛ occidet
illos. ꝛ iacebunt corpora eorum in plateis ciuitatis
magne. que uocatur spiritualiter sodoma ꝛ egiptus. ubi et
dominus eorum crucifixus est. Et uidebunt de populis ꝛ tribubus
ꝛ linguis ꝛ gentibus corpora eorum per tres dies ꝛ dimidi
um. ꝛ non sinent poni ea in monumentis. ꝛ inhabitantes
terram gaudebunt super illos ꝛ iocundabuntur ꝛ mu
nera mittent ad inuicem. quoniam hii duo prophete cruciaue
runt eos qui habitant super terram. Et post tres dies ꝛ dimi
dium: spiritus uite a deo intrauit in eos. ꝛ steterunt super pe
des suos. ꝛ timor magnus cecidit super eos qui uiderunt
eos. Et audierunt uocem magnam de celo dicentem
eis. Ascendite huc. Et ascenderunt in celum in nube. Et
uiderunt illos inimici eorum. Et in illa hora factus est terre
motus magnus. ꝛ decima pars ciuitatis cecidit. ꝛ occisi
sunt in terremotu nomina hominum. vii. milia. ꝛ reliqui in ti
more sunt missi. ꝛ dederunt gloriam deo celi. Ue secundum a
biit: ꝛ ecce ue tercium ueniet cito. Et septimus ange
lus tuba cecinit. ꝛ facte sunt uoces magne in celo dicen
tes. Factum est regnum mundi huius domini nostri ꝛ christi eius:
ꝛ regnabit in secula seculorum. amen. Et. xxiiii. seniores
qui in conspectu dei sedent in sedibus suis: ceciderunt in
facies suas. ꝛ adorauerunt deum dicentes. Gratias agimus
tibi domine deus omnipotens qui es ꝛ qui eras ꝛ qui uenturus es. qui
accepisti uirtutem magnam ꝛ regnasti. ꝛ irate sunt
gentes. ꝛ aduenit ira tua ꝛ tempus mortuorum. ꝛ reddere
mercedem seruis tuis prophetis ꝛ sanctis. ꝛ timentibus nomen
tuum pusillis ꝛ magnis ꝛ exterminandi eos qui corruperunt
terram. Et apertum est templum dei in celo XII
ꝛ uisa est archa testamenti eius in templo eius
ꝛ facta sunt fulgura ꝛ uoces ꝛ terremotus ꝛ grando mag
na. ꝛ signum magnum apparuit in celo. mulier amic
ta sole ꝛ luna sub pedibus eius. ꝛ in capite eius corona
xii. stellarum. ꝛ in utero habens. ꝛ clamabat parturiens. ꝛ cru
ciabatur ut pariat. Et uisum est aliud signum in celo

et ecce draco magnus rufus habens capita vii et cor
nua x et in capitibus suis vii diademata et cauda
eius trahebat tertiam partem stellarum celi et misit eas in
terram. Et draco stetit ante mulierem que paritura erat
ut cum peperisset filium eius devoraret. Et peperit fili
um masculum qui recturus erat omnes gentes in virga fer
rea et raptus est filius eius ad deum et ad thronum dei et mu
lier fugit in solitudinem ubi habet locum paratum a deo ut
ibi pascant illam diebus mille ducentis lx. Et fac
tum est prelium magnum in celo michael et angeli eius
preliabantur cum dracone et draco pugnabat et angeli
eius et non valuerunt neque locus inventus est eorum amplius in
celo. Et proiectus est draco ille magnus serpens antiquus
qui vocatur diabolus et sathanas qui seducit universum
orbem et proiectus est in terram et angeli eius cum illo missi
sunt. Et audivi vocem magnam in celo dicentem. Nunc
facta est salus et virtus et regnum dei nostri et potestas christi
eius quia proiectus est accusator fratrum nostrorum qui accusabat
illos ante conspectum dei nostri die ac nocte et ipsi vi
cerunt illum propter sanguinem agni et propter verbum testimonii
sui et non dilexerunt animas suas usque ad mortem. Propterea
letamini celi et qui habitatis in eis. Ve terre et mari quia
descendit diabolus ad vos habens iram magnam sci
ens quod modicum tempus habet. Et postquam vidit draco quod pro
iectus esset in terram persecutus est mulierem que peperit ma
sculum et date sunt illi mulieri due ale aquile ma
gne ut volaret in desertum in locum suum ubi alitur per tem
pus et tempora et dimidium temporis a facie serpentis. Et misit
serpens ex ore suo post mulierem aquam tamquam flumen
ut eam faceret trahi a flumine et adiuvit terra mu
lierem et aperuit terra os suum et absorbuit flumen
quod misit draco ex ore suo. Et iratus est draco in mu
lierem et abiit facere prelium cum reliquis de semine eius qui custo
diunt mandata dei et habent testimonium ihesu christi.

Et stetit super harenam maris. XIII

Et vidi de mari bestiam ascendentem habe
ntem capita vii et cornua x et super cornua eius x di
ademata et super capita eius nomina blasphemie. Et
bestia quam vidi similis erat pardo et pedes eius sicut ur
si et os eius sicut os leonis. Et dedit illi draco virtu
tem suam et potestatem magnam. Et vidi unum de capi
tibus suis quasi occisum in mortem et plaga mortis eius cura
ta est. Et ammirata est universa terra post bestiam et adorave
runt draconem quia dedit potestatem bestie et adorave
runt bestiam dicentes. Quis similis bestie et quis poterit
pugnare cum ea. Et datum est ei os loquens magna et
blasphemias et data est illi potestas facere menses xl
duos et aperuit os suum in blasphemias ad deum blas
phemare nomen eius et tabernaculum eius et eos qui in celo ha
bitant. Et datum est illi bellum facere cum sanctis et vin
cere illos. Et data est ei potestas in omnem tribum et populum et
linguam et gentem et adorabunt eam omnes qui habitant ter
ram quorum non sunt scripta nomina in libro vite agni qui
occisus est ab origine mundi. Qui habet aures audiat.
Qui in captivitatem duxerit in captivitatem vadet. Qui in
gladio occiderit oportet eum in gladio occidi. Hic est pa
tientia et fides sanctorum. Et vidi aliam bestiam ascendentem
de terra et habebat cornua duo similia agni et loqueba
tur sicut draco. Et potestatem prioris bestie omnem faciebat
in conspectu eius et fecit terram et omnes habitantes in ea ad
orare bestiam primam cuius curata est plaga mor
tis. Et fecit signa magna ut et ignem faceret de celo
descendere in terram in conspectu hominum et seducit habitan
tes terram propter signa que data sunt ei facere in conspectu be
stie dicens habitantibus in terra ut faciant ymaginem
bestie que habet plagam gladii et vixit. Et datum est il
li ut daret spiritum ymagini bestie ut loquatur yma
go bestie et faciet ut quicumque non adoraverint ymaginem
bestie occidantur. Et faciet omnes pusillos et magnos et di
vites et pauperes et liberos et servos habere caracterem in ma
nu dextera aut in frontibus suis et ne quis possit eme
re aut vendere nisi qui habet caracterem aut nomen bestie
aut numerum nominis eius. Hic sapientia est. Qui habet intellectum com
putet numerum bestie. Numerus enim hominis est et numerus eius est sexcenti nus

Et vidi et ecce agnus stabat XIIII supra
super montem syon et cum eo cxliiii mil
lia habentes nomen eius et nomen patris eius scriptum in frontibus
suis. Et audivi vocem de celo tamquam vocem aquarum mul
tarum et tamquam vocem tonitrui magni. Et vocem quam
audivi sicut citharedorum citharizantium in citharis suis.

Et cantabant quasi canticum novum ante sedem et ante
quattuor animalia et seniores. Et nemo poterat dicere illud
canticum nisi illa .c.xliiii. milia qui empti sunt
de terra. Hii sunt qui cum mulieribus non sunt coinquina
ti. virgines enim sunt. Hii secuntur agnum quocumque
ierit. Hii empti sunt ex omnibus primicie deo et agno
et in ore ipsorum non est inventum mendacium. sine macula
sunt ante thronum dei. Et vidi alterum angelum vola
tem per medium celum: habentem evangelium eternum ut
evangelizaret sedentibus super terram et super omnem gentem.
et tribum et linguam et populum dicens voce magna. Timete
dominum et date illi honorem quia venit hora iudicii eius.
et adorate eum qui fecit celum et terram. et mare et omnia
que in eis sunt. et fontes aquarum. Et alius angelus secutus
est eum dicens. Cecidit cecidit babilon illa magna
civitas. que a vino ire fornicationis sue potavit omnes
gentes. Et tercius angelus secutus est eos dicens voce
magna. Si quis adoraverit bestiam et ymaginem eius
et acceperit caracterem in fronte sua aut in manu sua.
et hic bibet de vino ire dei quod mixtum est mero in calice
ire ipsius. et cruciabitur igne et sulphure in conspec
tu angelorum sanctorum. et ante conspectum agni. et fumus
tormentorum eorum in secula seculorum ascendet. nec habent re
quiem die ac nocte qui adoraverunt bestiam et yma
ginem eius. et si quis acceperit caracterem nominis eius. Hic
paciencia sanctorum est qui custodiunt mandata dei et fidem
Christi Ihesu. Et audivi vocem de celo dicentem. Scribe.
Beati mortui qui in domino moriuntur. Amodo iam dicit spiritus
ut requiescant a laboribus suis: opera enim illorum secun
tur illos. Et vidi et ecce nubes candida. et super nubem
sedentem similem filio hominis habentem in capite suo co
ronam auream. et in manu sua falcem acutam. Et alius
angelus exivit de templo clamans voce magna ad se
dentem super nubem. Mitte falcem tuam et mete
quia venit hora ut metatur quia aruit messis terre.
Et misit qui sedebat super nubem falcem suam in terram: et
messuit terram. Et alius angelus exivit de templo quod est
in celo. habens et ipse falcem acutam. Et alius angelus
exivit de altari. qui habet potestatem super ignem et aquam
et clamavit voce magna ad eum qui habebat falcem
acutam dicens. Mitte falcem tuam acutam et vinde
mia botros vinee terre quoniam mature sunt uve eius. Et
misit angelus falcem suam in terram et vindemiavit
vineam terre. et misit in lacum ire dei magnum. et calcatus
est lacus extra civitatem. et exivit sanguis de lacu usque ad
frenos equorum per stadia mille sexcenta. XV

Et vidi aliud signum in celo magnum et mi
rabile angelos .vii. habentes .vii. plagas no
vissimas quoniam in illis consummata est ira dei. Et vidi
tamquam mare vitreum mixtum igni. et eos qui vicerunt
bestiam et ymaginem eius et numerum nominis eius stantes su
per mare vitreum habentes citharas dei et cantantes
canticum moysi servi dei et canticum agni dicentes.
Magna et mirabilia sunt opera tua domine deus omnipotens
iuste et vere vie tue domine rex seculorum. Quis non time
bit te domine et magnificabit nomen tuum? Quia tu
solus pius es quoniam omnes gentes venient et adorabunt
in conspectu tuo quoniam iudicia tua manifestata sunt.
Et post hec vidi et ecce apertum est templum tabernaculi testi
monii in celo. et exierunt .vii. angeli habentes .vii.
plagas de templo vestiti lapide mundo candido
et precincti pectora zonis aureis. Et unum ex .iiii. anima
libus dedit .vii. angelis .vii. phialas aureas ple
nas iracundie dei viventis in secula seculorum. Et imple
tum est templum fumo a maiestate dei et de virtu
te eius. et nemo poterat introire templum donec consumma
rentur .vii. plage .vii. angelorum. XVI

Et audivi vocem magnam de templo dicen
tem .vii. angelis. Ite effundite .vii. phia
las ire dei in terram. Et abiit primus et effudit phi
alam suam in terram: et factum est vulnus sevum ac pessimum
in omnes qui habent caracterem bestie. et eos qui ado
raverunt ymaginem eius. Et secundus effudit phialam
suam in mare: et factus est sanguis tamquam mortui. et
omnis anima vivens mortua est in mari. Et tercius an
gelus effudit phialam suam super flumina et super
fontes aquarum: et factus est sanguis. Et audivi an
gelum aquarum dicentem. Iustus es domine qui es et qui
eras sanctus qui hec iudicasti: quia sanguinem sanctorum et prophe
tarum effuderunt. et sanguinem eis dedisti bibere. digni sunt.

Et audiui alterum angelum dicentem. Etiam domine deus omnipotens, uera et iusta iudicia tua. Et quartus angelus effudit phialam suam in solem, et datum est illi estu affligere homines et igne. Et estuauerunt homines estu magno, et blasphemauerunt nomen dei habentis potestatem super has plagas, nec egerunt penitentiam ut darent illi gloriam. Et quintus angelus effudit phialam suam super sedem bestie, et factum est regnum eius tenebrosum, et commederunt linguas suas pre dolore, et blasphemauerunt deum celi pre doloribus et uulneribus suis, et non egerunt penitentiam ex operibus suis. Et sextus angelus effudit phialam suam in flumen illud magnum eufraten, et siccauit aquam eius ut prepararetur uia regibus ab ortu solis. Et uidi de ore draconis et de ore bestie et de ore pseudoprophete spiritus tres inmundos exisse in modum ranarum. Sunt enim spiritus demoniorum facientes signa, et procedunt ad reges terre congregare illos ad prelium ad diem magnum dei omnipotentis. Ecce uenio sicut fur. Beatus qui uigilat et custodit uestimenta sua ne nudus ambulet et uideant turpitudinem eius. Et congregabit illos in locum qui dicitur hebraice hermageddon. Et septimus angelus effudit phialam suam in aerem, et exiuit uox magna de templo a throno dicens: Factum est. Et facta sunt fulgura et uoces et tonitrua, et terremotus factus est magnus, qualis non fuit ex quo homines fuerunt super terram talis terremotus sic magnus. Et facta est ciuitas magna in tres partes, et ciuitates gentium ceciderunt, et babilon magna uenit in memoriam ante deum dare ei calicem uini indignationis ire eius. Et omnis insula fugit, et montes non sunt inuenti, et grando magna sicut talentum descendit in homines de celo, et blasphemauerunt homines deum propter plagam grandinis, quoniam magna facta est uehementer.

XVII Et uenit unus de septem angelis qui habebant phialas septem, et locutus est mecum dicens: Veni ostendam tibi dampnationem meretricis magne que sedet super aquas multas, cum qua fornicati sunt reges terre, et inebriati sunt qui inhabitant terram de uino prostitutionis eius. Et abstulit me in desertum in spiritu. Et uidi mulierem sedentem super bestiam coccineam plenam nominibus blasphemie, habentem capita septem et cornua decem. Et mulier erat circumdata purpura et coccino, et inaurata auro et lapide precioso et margaritis, habens poculum aureum in manu sua plenum abhominatione et inmunditia fornicationis eius. Et in fronte eius nomen scriptum misterium: babilon magna mater fornicationum et abhominationum terre. Et uidi mulierem ebriam de sanguine sanctorum et de sanguine martyrum ihesu. Et miratus sum cum uidissem illam admiratione magna. Et dixit michi angelus: Quare miraris? Ego dicam tibi sacramentum mulieris et bestie que portat eam, que habet capita septem et cornua decem. Bestia quam uidisti fuit et non est, et ascensura est de abisso et in interitum ibit. Et mirabuntur inhabitantes terram, quorum non sunt nomina scripta in libro uite a constitutione mundi, uidentes bestiam que erat et non est. Et hic est sensus qui habet sapientiam. Septem capita septem montes sunt super quos mulier sedet, et reges septem sunt. Quinque ceciderunt, unus est, et alius nondum uenit, et cum uenerit oportet illum breue tempus manere. Et bestia que erat et non est, et ipsa octaua est, et de septem est, et in interitum uadit. Et decem cornua que uidisti, decem reges sunt qui regnum nondum acceperunt, sed potestatem tamquam reges una hora accipient post bestiam. Hii unum consilium habent, et uirtutem et potestatem suam bestie tradent. Hii cum agno pugnabunt, et agnus uincet illos, quoniam dominus dominorum est et rex regum, et qui cum illo sunt uocati et electi sunt et fideles. Et dixit michi: Aque quas uidisti ubi meretrix sedet, populi sunt et gentes et lingue. Et decem cornua que uidisti in bestia, hii odient fornicariam, et desolatam facient illam et nudam, et carnes eius manducabunt, et ipsam igne concremabunt. Deus enim dedit in corda eorum ut faciant quod placitum est illi, ut dent suum regnum bestie donec consummentur uerba dei. Et mulier quam uidisti, est ciuitas

magna quae habet regnum super reges terrae.

XVIII

Et post haec vidi alium angelum descendentem de caelo habentem potestatem magnam: et terra illuminata est a gloria eius: et clamavit fortiter voce dicens: Cecidit, cecidit Babylon magna: et facta est habitatio daemoniorum, et custodia omnis spiritus immundi, et custodia omnis volucris immundae et odibilis: quia de ira fornicationis eius biberunt omnes gentes: et reges terrae cum illa fornicati sunt: et mercatores terrae de virtute deliciarum eius divites facti sunt. Et audivi aliam vocem de caelo dicentem: Exite de illa populus meus: et ne participes sitis delictorum eius: et de plagis eius non accipietis. Quoniam pervenerunt peccata eius usque ad caelum: et recordatus est Deus iniquitatum eius. Reddite illi sicut et ipsa reddidit vobis: et duplicate duplicia secundum opera eius: in poculo quo miscuit, miscete illi duplum. Quantum glorificavit se et in deliciis fuit, tantum date illi tormentum et luctum: quia in corde suo dicit: Sedeo regina: et vidua non sum: et luctum non videbo. Ideo in una die venient plagae eius, mors et luctus et fames, et igni comburetur: quia fortis est Deus qui iudicavit illam. Et flebunt et plangent se super illam reges terrae, qui cum illa fornicati sunt et in deliciis vixerunt: cum viderint fumum incendii eius: a longe stantes propter timorem tormentorum eius, dicentes: Vae, vae, civitas illa Babylon magna, civitas illa fortis: quoniam una hora venit iudicium tuum. Et negotiatores terrae flebunt et lugebunt super illam: quoniam merces eorum nemo emet amplius: merces auri et argenti et lapidis pretiosi et margaritae et byssi et purpurae et serici et cocci, et omne lignum thyinum, et omnia vasa eboris, et omnia vasa de lapide pretioso, et aeramento et ferro et marmore, et cinnamomum et amomum, et odoramentorum et unguenti et thuris, et vini et olei et similae et tritici et iumentorum et ovium et equorum et redarum et mancipiorum et animarum hominum. Et poma tua et desideria animae tuae discesserunt a te: et omnia pinguia et praeclara perierunt a te: et amplius illa iam non invenient. Mercatores horum, qui divites facti sunt, ab ea longe stabunt propter timorem tormentorum eius, flentes ac lugentes et dicentes: Vae, vae, civitas magna illa, quae amicta erat bysso et purpura et cocco, et deaurata erat auro et lapide pretioso et margaritis: quoniam una hora destitutae sunt tantae divitiae. Et omnis gubernator, et omnes qui in longum navigant, et nautae, et qui in mari operantur, longe steterunt et clamaverunt videntes locum incendii eius, dicentes: Quae similis huic civitati magnae? Et miserunt pulverem in capita sua, et clamaverunt flentes et lugentes, dicentes: Vae, vae, civitas illa magna, in qua divites facti sunt omnes qui habebant naves in mari de pretiis eius: quoniam una hora desolata est. Exulta super eam caelum, et sancti apostoli et prophetae: quoniam iudicavit Deus iudicium vestrum de illa. Et sustulit unus angelus fortis lapidem quasi molarem magnum: et misit in mare dicens: Hoc impetu mittetur Babylon illa magna civitas: et ultra iam non invenietur. Et vox citharoedorum et musicorum et tibia canentium et tuba non audietur amplius in ea: et omnis artifex et omnis ars non invenietur in ea amplius: et vox molae non audietur in ea amplius: et lux lucernae non lucebit tibi amplius: et vox sponsi et sponsae non audietur adhuc in te: quia mercatores tui erant principes terrae, quia in veneficiis tuis erraverunt omnes gentes. Et in ea sanguis prophetarum et sanctorum inventus est: et omnium qui interfecti sunt in terra.

XIX

Post haec audivi quasi vocem magnam turbarum multarum in caelo dicentium: Alleluia. Laus et gloria et virtus Deo nostro est: quia vera et iusta iudicia eius sunt: quia iudicavit de meretrice magna quae corrupit terram in prostitutione sua, et vindicavit sanguinem servorum suorum de manibus eius. Et iterum dixerunt: Alleluia. Et fumus eius ascendit in saecula saeculorum. Et ceciderunt seniores xxiiii et iiii animalia: et adoraverunt Deum sedentem super thronum dicentes: Amen: Alleluia. Et vox de throno exivit dicens: Laudem dicite Deo nostro omnes servi eius: et qui timetis eum pusilli et magni. Et audivi quasi vocem turbae magnae, et sicut

vocem aquarum multarum et sicut vocem tonitruorum
magnorum dicentium alleluia: quoniam regnavit dominus deus
noster omnipotens. Gaudeamus et exultemus et demus gloriam
ei: quia venerunt nuptie agni et uxor eius preparavit
se. Et datum est illi ut cooperiat se byssino splendido
candido. Byssinum enim iustificationes sunt sanctorum. Et di
xit michi: Scribe. Beati qui ad cenam nuptiarum agni
dei vocati sunt. Et dixit michi: Hec verba vera sunt. Et cecidi an
te pedes eius ut adorarem eum. Et dixit michi: Vide ne
feceris: conservus tuus sum et fratrum tuorum habentium testimo
nium ihesu. Deum adora. Testimonium enim ihesu est spiritus pro
phetie. Et vidi celum apertum: et ecce equus albus: et qui se
debat super eum vocabatur fidelis et verax: et in iusticia
iudicat et pugnat. Oculi autem eius sicut flamma ig
nis: et in capite eius diademata multa: habens
nomen scriptum quod nemo novit nisi ipse. Et vesti
tus erat veste aspersa sanguine: et vocabatur
nomen eius verbum dei. Et exercitus qui sunt in celo se
quebantur eum in equis albis: vestiti byssino albo
mundo. Et de ore ipsius procedebat gladius ex utraque
parte acutus: ut in ipso percutiat omnes gentes. Et ipse
reget eas in virga ferrea: et ipse calcat torcular vi
ni furoris ire dei omnipotentis. Et habet in vestimento
suo et in femore suo scriptum: Rex regum et dominus do
minantium. Et vidi unum angelum stantem in sole
et clamavit voce magna dicens omnibus avibus que
volabant per medium celi: Venite congregamini ad
cenam magnam dei omnipotentis: ut manduce
tis carnes regum et carnes tribunorum et carnes for
tium et carnes equorum et sedentium in ipsis: et carnes
omnium liberorum ac servorum et pusillorum et magnorum.
Et vidi bestiam et reges terre et exercitus eorum congre
gatos ad faciendum prelium cum eo qui sedebat in
equo: et cum exercitu eius. Et apprehensa est bestia et cum ea
pseudo propheta qui fecit signa coram ipsa quibus seduxit
eos qui acceperunt caracterem bestie et qui adoraverunt
ymaginem eius. Vivi missi sunt hii duo in stagnum
ignis ardentis sulphure. Et ceteri occisi sunt in gladio
sedentis super equum qui procedit de ore ipsius: et
omnes aves saturate sunt de carnibus eorum. XX

Et vidi angelum descendentem de celo ha
bentem clavem abissi: et cathenam mag
nam in manu sua. Et apprehendit draconem ser
pentem antiquum qui est diabolus et sathanas: et liga
vit illum per annos mille: et misit eum in abissum: et
clausit et signavit super illum ut non amplius gen
tes seduceret donec consummentur mille anni: et post
oportet illum solvi modico tempore. Et vidi sedes et se
derunt super eas: et iudicium datum est illis: et animas de
collatorum propter testimonium ihesu et propter verbum dei: et qui
non adoraverunt bestiam neque ymaginem eius nec accep
erunt caracterem in frontibus suis aut in manibus su
is: et vixerunt et regnaverunt cum christo mille annis.
Ceteri mortuorum non vixerunt donec consummentur mille
anni. Hec est resurrectio prima. Beatus et sanctus qui habet
partem in resurrectione prima. In hiis secunda mors non
habet potestatem: sed erunt sacerdotes dei et christi et
regnabunt cum illo mille annis. Et cum consumma
ti fuerint mille anni: solvetur sathanas de car
cere suo: et exibit et seducet gentes que sunt super quat
tuor angulos terre Gog et Magog: et congregabit illos
in prelium quorum numerus est sicut arena maris. Et ascen
derunt super latitudinem terre: et circuierunt castra sanctorum
et civitatem dilectam. Et descendit ignis a deo de
celo et devoravit eos: et diabolus qui seducebat e
os missus est in stagnum ignis et sulphuris ubi
et bestia et pseudo propheta cruciabuntur die ac
nocte in secula seculorum. Et vidi thronum magnum can
didum et sedentem super eum: a cuius conspectu fugit ter
ra et celum: et locus non est inventus ab eis. Et vidi mor
tuos magnos et pusillos stantes in conspectu thro
ni: et libri aperti sunt: et alius liber apertus est qui est vi
te: et iudicati sunt mortui ex hiis que scripta sunt in
libris secundum opera ipsorum. Et dedit mare mortuos qui in
eo erant: et mors et infernus dederunt mortuos qui
in ipsis erant: et iudicatum est de singulis secundum
opera ipsorum. Et infernus et mors missi sunt in stag
num ignis. Hec mors secunda est. Et qui non est
inventus in libro vite scriptus: missus est
in stagnum ignis. XXI

Et vidi celum novum et terram novam. primum enim celum et prima terra abiit. et mare iam non est. Et ego iohannes vidi civitatem sanctam ierusalem novam descendentem de celo a deo paratam sicut sponsam ornatam viro suo. Et audivi vocem magnam de throno dicentem. Ecce tabernaculum dei cum hominibus et habitabit cum eis. Et ipsi populus eius erunt et ipse deus cum eis erit eorum deus. Et absterget deus omnem lacrimam ab oculis eorum et mors ultra non erit neque luctus neque clamor neque dolor erit ultra: quia prima abierunt. Et dixit qui sedebat in throno. Ecce nova facio omnia. Et dixit michi. Scribe. quia hec verba fidelissima sunt et vera. Et dixit michi. Factum est. Ego sum alpha et ω. initium et finis. Ego sitienti dabo de fonte aque vite gratis. Qui vicerit possidebit hec. et ero illi deus. et ipse erit michi filius. Timidis autem et incredulis et execratis et homicidis et fornicatoribus et veneficis et ydolatris et omnibus mendacibus: pars illorum erit in stagno ardenti igne et sulphure. quod est mors secunda. Et venit unus de vii. angelis habentibus phialas plenas vii. plagis novissimis: et locutus est mecum dicens. Veni ostendam tibi sponsam uxorem agni. Et sustulit me in spiritu in montem magnum et altum. et ostendit michi civitatem sanctam ierusalem descendentem de celo habentem claritatem dei. Lumen eius simile lapidi precioso. tamquam lapidi iaspidis sicut cristallum. Et habebat murum magnum et altum habens portas xii. et in portis angelos xii. et nomina scripta que sunt nomina xii. tribuum filiorum israel. Ab oriente porte tres. ab aquilone porte tres. et ab austro porte tres. ab occasu porte tres. Et murus civitatis habens fundamenta xii. et in ipsis xii. nomina xii. apostolorum et agni. Et qui loquebatur mecum: habebat mensuram harundineam auream ut metiretur civitatem et portas eius et murum. Et civitas in quadro posita est. et longitudo eius tanta est quanta et latitudo. et mensus est civitatem de arundine aurea per stadia xii. milia: longitudo et latitudo et altitudo eius equalia sunt. Et mensus est murum eius centum et xliiii. cubitorum: mensura hominis que est angeli. Et erat structura muri eius ex lapide iaspide. ipsa vero civitas aurum mundum simile vitro mundo. Fundamenta muri civitatis: omni lapide precioso ornata. Fundamentum primum iaspis. secundum saphirus. tertium calcedonius. quartus smaragdus. quintus sardonix. sextus sardius. septimum crisolitus. octavum berillus. nonum topazius. decimum crisoprassus. undecimum iacinctus. duodecimum ametistus. Et xii. porte xii. margarite sunt per singulas: et singule porte erant ex singulis margaritis. Et platea civitatis aurum mundum: tamquam vitrum perlucidum. Et templum non vidi in ea: dominus enim deus omnipotens templum illius est et agnus. Et civitas non eget sole neque luna ut luceant in ea: quia claritas dei illuminabit eam. et lucerna eius est agnus. et ambulabunt gentes in lumine eius. et reges terre afferent gloriam suam et honorem in illam. et porte eius non claudentur per diem. nox enim non erit illic. et afferent gloriam et honorem gentium in illam. non intrabit in eam aliquod coinquinatum et faciens abhominationem et mendacium: nisi qui scripti sunt in libro vite agni.

XXII

Et ostendit michi fluvium aque vive splendidum tamquam cristallum procedentem de sede dei et agni in medio platee eius. et ex utraque parte fluminis lignum vite afferens fructus xii. per menses singulos reddens fructum suum. et folia ligni ad sanitatem gentium. Et omne maledictum non erit amplius. et sedes dei et agni in illa erit. et servi eius servient illi. et videbunt faciem eius. et nomen eius in frontibus eorum. et nox ultra non erit. et non egebunt lumine lucerne neque lumine solis: quoniam dominus deus illuminabit illos. et regnabunt in secula seculorum. Et dixit michi. Hec verba et vera sunt et fidelissima. et dominus deus spirituum prophetarum misit angelum suum ostendere servis suis que oportet fieri cito. Et ecce venio velociter. Beatus qui custodit verba libri huius. Et ego iohannes qui audivi et vidi hec. Et postquam audissem et vidissem: cecidi ut adorarem ante pedes angeli qui michi hec ostendebat. et dixit michi. Vide ne feceris. conservus tuus sum et fratrum tuorum prophetarum et eorum qui servant verba libri huius. Deum adora. Et dicit michi. Ne

signaueris uerba p̄phie libri hui᷒: tēp̄ enim p̄pe ē. Q̄
nocet: noceat adhuc. ⁊ qui in sordib; ē sordescat
adhuc. ⁊ iustus iustitiam faciat adhuc. ⁊ s̄c̄s s̄c̄i
ficet᷒ adhuc. Ego uenio cito: ⁊ m̄cedes mea mec̄
est reddere unicuiq; s̄c̄d opera sua. Ego sum alpha
⁊ ω. p̄imus ⁊ nouissimus. p̄ncipium ⁊ finis.
Beati q̄ lauant stolas suas ut sit potestas eo⁊
in ligno uite: ⁊ p portas intrent in ciuitatē. Foris
foris canes ⁊ uenefici ⁊ impudici. ⁊ homicide. ⁊
ydolis seruientes. ⁊ omnis q̄ amat ⁊ facit mē
daciū. Ego ih̄c misi angl̄m meum testificari
uob̄ hec in eccl̄iis. Ego sum radix ⁊ genus dauid
stella splendida ⁊ matutina. Et sp̄s ⁊ sponsa
dicūt ueni. Et q̄ audit: dicat ueni. Et qui sitit
ueniat. qui uult accipiat aq̄m uite gratis.
Contestor ego omni audienti u̇ba p̄phie libri
h᷒. Si quis apposuerit ad h: apponet d̄n̄s sup il
lū plagas scriptas in lib᷒ isto. ⁊ si q̄s diminue
rit de u̇bis libri p̄phie hui᷒: auferet d̄s ptem ei᷒
de libro uite ⁊ de ciuitate s̄c̄a. ⁊ de his q̄ scripta
sūt in lib᷒ isto. Dicit q̄ testiū phibet istoꝝ. etiā
uenio cito. Amē. Ueni d̄n̄e ih̄u. Gr̄a d̄n̄i n̄r̄i ih̄u
x̄ cum oib; uob̄. Amen. Explicit Biblia.

ł ħom̄